

garonenc. Una vegada anexas lo nucli de la pàtria, lo reste caiguèt a troces dins lo cistèl reial durant los segles posteriors.

Peire Cardenal aguèt bel cridar amb furia que *mais no seriam francès l'assimilació començèt, pla-pla, da pasetj; e durant la guerra dita de Cent Ans l'om poguèt veire los Tolozans e los Armanhacs, tenents del Rei de Fransa, se batre contra los Bordeleses tenents del Duc d'Aquitània, Rei d'Anglaterra. Un pauc plus tard Gastó de Foix luitava en Lombardia per sòn suzeran de París contra los Aragonezes e los Catalans mais o mens units a la Castilha. Tals eron las conseqüensas del feudalisme segons lo qual la fidelitat al prince passaba abant tota germanor de Rasa, tota ideia d'Estat e tota consciensa de Nació.*

Sols lo poble e la pitjona borjezia conservaron una fidelitat atavica a l'eime e a la lenga dels aujols. D'els son exits los poetas que mantenguèron e que, dempeí Mistral, fan respelir l'anima adormida del país.

TRIPTIC

PER
ISMAEL GIRARD

OCCITÀNIA CONQUISTADA

Dambe la batalha de Muret comensèt per los poples d'Oc la conquista metodica, silencioza, sens arrest que, a d'arron, monarchia, empèri e republica perseguiran al cors dels secles coma cauza naturala de tot temps arrestada sus lo libre del destin.

L'istori d'aquela desfeita mercada qu'és per nozautres dels sinnes amars de l'amudiment.

Au titre de curiositat istorica citem l'*Ordonnance* per la qual Simon de Montfort, — lo 1.º de Desembre de 1212, a Pamiós — prengué las mezuras matrimoniales qu'anavan, aplicadas en gran per la monarchia, fa rentrar coma auelhas a l'estable, una a una, totas las provinsas occitanas dins la man dels Reis de Fransa.

... *Que nulle veuve, grande dame ou héritière gentile-femme, ayant forteresse et châteaux, ne soit si osée que de se marier à sa volonté à un homme de cette terre, sans la permission dudit Comte, d'ici à dix ans; mais elle peut se marier à tel français qu'elle voudra, sans congé dudit Comte ni d'autre.*

Los reis de Fransa pel mitjan dels maridatges han poc a poc amasat las terras dels nostres aujols.

Aujats la litania: après lo Lengadoc unit a la Fransa en 1271 per Felip lo Hardit e la Guiana

amasada per Carles VII en 1453, és l'Auvernha, amasada en 1523 per Francès I, la Provensa, en 1487 per Carles VIII, la Gasconha, lo Lemozin e lo Peirigord en 1589 per Enric IV, lo Bearn, en 1607 per lo matex Enric IV, lo Comtat, en 1791 per la Revolucion e Nisa, en 1860 per l'Empèri.

Entretant, en 1539, a Villers-Cotterets, Francès I sinnaval l'*Ordonnance* preparada per lo Cancellier Poyet, e per la qual lo francès sol era lenga oficiala reconeguda.

Estò pas coma per lo Lengadoc, lo prumer dels vensuts, una annexion violenta, qu'auré podut fortificar la resistència, més — jo diplomacia! — una

accion centralizatriça que no s'ataquèt en ren a las us, una accion empirica que sabó leisar una autonomia aparenta de l'administracion, organismes locals vivents e la libertat que s'leisava a l'epoca.

L'istori dels prumers secles de l'annexion és texuda dels reclams dels disintiments que suslevavan las relacions entre las organizacions locals e lo poder central.

Lo cadre demorava donc. *Mais ce qui fut soumis*, escriu Mistral, *ce fut moins le Midi, matériellement parlant, que l'esprit du Midi.* D'ara enlà los país d'Oc anavan virar a d'arron lo Rei, a d'arron l'Empèri, a d'arron la Republica, sens voluntat nada.

Un eczemple: en 1356 los Estats Generals amasats al lendenman de la desfeita de Peitieu eston tenguts en duas amasadas: los Estats de Lenga d'Oc, a Tolosa, los Estats de Lenga d'Oïl, a París. Los que se mostreron los més docils als vots del Rei són estats los Estats de Lenga d'Oc.

D'aulhòs, poc a poc, la monarchia sarrava de més en més los ligams. De 1302 a 1614 los Estats Generals s'amasen periodicament. Més a partir de 1614 hi aujèt pas més d'Estats Generals. Dinca 1789. E dambe Lois XIV lo mode centralizaire s'intensificuèt; Montesquieu, al temps de Lois XV, podé escriure coma l'un o l'autre dels nostres modernes decentralizai-

res: *Autrefois, chaque village de France était une capitale; il n'y en a aujourd'hui qu'une grande. Chaque partie de l'Etat était un centre de puissance; aujourd'hui tout se rapporte à un centre et ce centre est pour ainsi dire l'Etat même.*

En aquela situacion ¿qu'ei so que portèt la Revolucion franceza? Un cop de destrau. *On comptait réellement des nations au sein de la nation française*, escriu Augustin Thierry, *il avait la nation bretonne, la nation normande, la nation bernoise, les nations de Bourgogne, d'Aquitaine, de Languedoc, de Franche-Comté, d'Alsace.* Ces nations distinguaient, sans la séparer, leur existence individuelle de la grande existence commune; elles se déclarent réunies, mais non subjuguées; quand le mot de constitution vint à se faire entendre, il ne fut point préféré comme une expression de

renoncement à ce qu'il y avait d'individuel, c'est-à-dire de libre, dans cette vieille existence française, mais comme le désir d'une meilleure, plus solide, d'une plus simple garantie de cette liberté trop inégalement, trop bizarrement empreinte sur les diverses fractions du sol...

Luta patetica aquela, la luta per la libertat que sustienhon las provinsas al cor de la revolucion. Lo voler millenari de la rasa, se despertèt. E acò's auré podut este lo sauvament se los esdeveniments s'erón virats cap a n'aquel voler racic. Per lo segon cop vensuts qu'estem. La Revolucion viscò la luta entre l'espirit centralizaire jacobin e l'espirit federalista girondin. Los Jacobins trionfèron. Sus la guilhotina s'esvaní dambe lo darrer girondin l'inesperada ocasion de revirar al nostre profit lo terratrem revolucionari, de venja-s de Montfort per l'institucion d'un libre federalisme. ¡Ai-las!, un somni. Són que un somni. E pux, un terrible cop de destrau; oc, un terrible cop de destrau a so que maugrat tot èra conservatori de nostras possibilitats de renaissensa. Los Jacobins eston e són sempre — representats auei per lo Partit Radical-Socialista al po-

der — los eczemplaris successors dels Reis de Fransa.

Més se al cors dels secles passats nostres terras d'Oc han pas produit nat ome esmavut per lo sort de la lenga caduda, nat ome que se sie avizat de-s planhe e de-s dresar en favor de las libertats perdudas, en favor de totas las libertats nostras, la Revolucion portèt dambe son mescladís de conceps generós e de conceps d'esclavatge, portèt l'eslam qu'anava fa regrelhar lo sauvament nostre.

Nostre sauvament. E lo sauvament de totas las terras que gardavan al trefons d'elas un tresor racic a far luzir al solelh. Lo desvelh de las nacionalitats ha pujat dels clams de la Revolucion.

Dresar donc l'inventari de las ideias politicas que'atraversaron las provinsas occitanas de Fransa dempux la prumèra annexion dinca al XIX segle, és dresar l'inventari dels epizodis de nostra mort lenta, del replegament de nostre esperit pasit, estofat jos l'esclat de l'espirit francès conquistador.

OCCITÀNIA DESPERTADA

Dins la prumèra partida del XIX segle comensèron a pujar ideias de renaissensa.

En Provensa la rencontra de Mistral e de Romanilha n'estó l'eslam. Lo desvelh de l'anima occitana sonava, prim, més sonava.

L'una de las prumèras manifestacions d'aquel desvelh acò's estat la fondacion del *Felibrige* en 1854. Amasada tota pacifica d'amics e de gaujós companhs. Las conseqüensas morales que ragèn d'aquela fondacion han leisat loenh a l'endarrer, parex ara, l'idea que los prumers felibres es fazen del movament novel.

En principi, lo *Felibrige* és estat sempre e demora una asociacion literària al desus de la politica. Més tot so que tremuda dins la copa felibrenca és pas sonque rimas e ritmès; s'agís del desvelh d'un poble, és qüestion politica que lo *Felibrige* ac volhe o no. *Tot so qu'és pas de la lenga és mestier de s'en mestizar.* Aquel conselh de Mistral, conselh són que d'oportunitat és devengut l'article principal del dogme felibrenc. Era un conselh de saviesa empirica. Era tabé una lei de mort. Sembla ara que lo *Felibrige*, per timiditat, se sie trop embarrat dins aquela formula borgeza. De tot temps, en realitat, duas corrents l'atraversen: lo corrent felibresc — floral — e lo corrent politic. Lo verdader succès del *Felibrige* és estat de descoratjar sempre los tenents del corrent politic. Aze de Buridan, per no saber pas jamès cauzir, en emprenen dins un sens

RAMEY. — «ESTUDI»

o dins l'autre una accion decisiva, lo *Felibrige* és, al jorn d'auèi, momificat.

Un movement que tenc a l'anima matex del poble pot prengue vita sòn que a la condicion d'estre integrat dins la vita politica del poble. Voler trebalhar a una renaissensa occitana sens portar la question dins l'arena politica es un non-sens. Acó's so qu'és arribat e auèi ens trobam, al punt de vista politic, a Zero.

Manifestacions politicas o ensais de manifestacions politicas més o mens timidas n'hi ha avut de 1854 ensà.

Mistral que, s'èra pas un ome politic e lo tribun qu'aure calut, (ac ha declarat el matex dins una letra a Chabaneau encara inedita) (1), avè perfectament lo sentiment de so qu'era necesari. Mistral més d'un cop dins sos poemes e dins sos discors, subretot dins una nota publicada en seguida de *Calendal*, (2), en 1867, reclamèt so que-s podè demandar, so que divè este demandat, e que constituís ara los fondaments de nostras reivindicacions: lo sistem federaliste dins l'ordi politic francés.

En 1876, en Lengadoc, lo grop de la *Lauseta*, dambe L.-X. de Ricard e August Fourès, reprene damb violensa sus lo mode republican, lo resentiment nostre, istoric, proclamat damb moderacion per Mistral. L'odi a Montfort e a la Crotzada eran los temes lirics dels lausetiers (3).

Aleugerit de mantun punt del sòn programe aquel gropament aure podut menar una accion neta e segura se los sos caps avien podut perseguir librement lor obra. Més los trebucs de la vita los destorben e los desaparenen. E d'aquela *Lauseta* sobra sòn que lo sovenir d'un gran somni.

Après la *Lauseta* que menèt brut un moment, lo *Felibrige* continuèt *cabin-caha* lo so camin, quan en 1892 Carles Maurras e Amoretti, e pux August Marin, clamèron un *Manifeste federalista* qu'estó un ultimatum vertadièr per l'accion politica. Aquela declaracion estó sinnada per totes los joves de l'epoca que sentivan la necessitat de l'accion: M. André, A. Blavet, Joachim Gasquet, Lois Funel, Valeri Bernard, Folcò de Baroncelli, Peire Bertas, Marius Girard, Jean Carrère, Arnavielle, Gaston Jordanne, Paul Marieton, Xavier de Ricard, de Berluc-Perussis, Lionel des Rieux, J. Plantadis, Carles-Brun, J. Ronjat, A. Fris-sant. Mistral declarèt: *Oc, han compres totas las mias aspiracions.*

Aquel manifeste codificava, leuèj de tots los anatemes de la *Lauseta* las reivindicacions nacionalas occitanas (4).

Las paraulas netas e francas han lo poder de divizar al loc de fa l'union. Lo manifeste federaliste de 1892 és estat un cop de barra. D'el sòn sortits, d'una

part, lo gropament reialista maurrassenc, l'*Accion Franceza*, e, d'autra part, lo gropament liberal de Carles-Brun, la *Federacion Regionalista Franceza*. Dus gropaments qu'emprenon una accion generala e que leisen l'Occitània cap e cap damb lo *Felibrige*. De tots los espers suslevats per lo *Manifeste Federalista*, coma de tots los espers suslevats per la *Lauseta* quaucas annadas abans, demorèt sòn que encara lo sovenir d'un gran somni.

d'organizacion que necessita l'accion politica, e lo Comitè al nom espetaciós s'esvani..... suvan la tradicion. Permò qu'és autra cauza de parlar e autra cauza d'obrar.

Un dels sinnataris de la *Declaracion de 1922* escrivè temps après: *Les hurleurs auront beau faire: on ne l'étouffera pas plus que celle de 1892. Elle portera ses fruits, elle aussi, et je ne donne pas dix ans avant qu'on ne lui consacre des études...*

M. BUSSET. — «EN AUVÈRNIA»
(BOIX)

Las prumeras annadas del XX segle arren de nautat no's pasè.

—¿Arren?

—Si.

—La guerra...

—Pasem...

Al lendeman de la guerra calè recomensar, a ped d'obra.

Paraulas aquelas sòn lo frut dels mirages qu'han tengut dret dens lo sòn non-ren lo *Felibrige* dempux longas annadas. Se parlarà pas per autra cauza de la dita Declaracion sòn que per fa la constatacion de la soa *faillite*.

M. BUSSET. — «PAPERAIRES D'AMBUÏ»
(BOIX)

Duas tendensas, sempre, compartiran los occitanistes: la tendensa felibrenca e la tendensa politica.

En 1922, un grop provensal clamèt, sus la tomba de Mistral, un *Manifeste*, reclam del *Manifeste de 1892*, crida a l'accion, *Declaracion del Comitè de Re-vindicacions nacionalas del Miel-jorn* (5) a la qual fasquèt rampel lo *Grop Federalista Lemozin* (6).

Aquel manifeste aure podut estre lo sinhal d'una accion vertadièrament novela. Arren no estè. Los protagonistas del *Manifeste* augen pas lo coratge d'emprene lo trabalh necesari

- (1) Comunicada per lo Sr. Profesor En Jozep Anglada.
(2) V. lo document I.
(3) V. lo document II.
(4) V. lo document III.
(5) V. lo Document IV.
(6) V. los Documents V.

PER L'OCCITÀNIA RETROBADA

Dempux... arren no hi ha avut dins l'ordre de l'accion occitana, los gropes d'ara, d'esperit felibrenc, sempre barrats que sòn a las questions politicas.

Totu l'eficacitat de la propaganda d'aquestas darreras annadas se troba dins la creacion d'una *atmosfera regionalista*.

Segur l'accion regionalista e las discussions que se'n sòn levadas aquestes temps d'après-guerra, és pas per arren dins lo progrès de l'ideia regionalista dins lo poble. E quan dizem *ideia regionalista*, pensam: *esperit occitanista* (1). D'aquíu, segur, al mitan de decizions més o mens urozas, los *Decrets Sarraut* on se troba lo principi de las *assemblées de départements* qu'és pas autra cauza, coma ac ha remarcad En Miquèu Camèlat, sòn que l'aplicacion del principi de la *Mancomunitat*.

So que desfauta, és una *força occitana*, pron puxanta, pron organizada, pron energica per far fructificar, al profit de las libertats occitanas, aquels trocs de rezultats que seran letra morta se no hi aportam l'eslam de la vita. So que manca e so qu'ha sempre mancat, és una *força* pron puxanta per amasar e tengue sus la via los qui senten un dia o l'autre tremole en els los sentits e los resentiments de la terra e de la rasa. Los omes sòn febles. Han pas lo coratge, sempre, del sacrifici a lor pensada. Cal una *força* pron segura per los sostengue, per los ajudar e per los conservar francs e sancès al servici de la cauza.

La centralizacion franceza és trompuza. Es ela qu'ha raubat a l'accion propament occitana un Maurras, un Carles-Brun. E damb eles mantun autre. E l'accion occitana, sens conteste, s'en troba aflaquida.

Més, coma en 1892, coma en 1920, los omes capables d'entrar francament dins la lisa occitanista, son aquíu. N'atesti los testimonis que m pervenguen cada jorn, coma reclam de nostra pixota accion d'Oc. Sòn numerosos los qui senten que, s'és necesari que la restauracion de la lenga sie menada sens pasion, loenh de las lutas del forum, és tabé necesari que l'accion de propaganda sie menada dins l'arena politica, dins l'arena viva de la vita-vitanta.

Dins l'arena politica. Oc. Non pas la politica de la mena *electorala*, més la politica dins l'ordre elevat del mot, dins sòn sens noble de governament de la ciutat. Per aquela politica sòn pres-tres a trebalhar numeroses trebalhadors, numeroses trebalhadors a l'esperit federalista, per qui las solucions federalistas sòn pas a discutir, per qui sòn des-montradas e lor principi entendut. Aquels omes sòn pas los qui palabran dins los cenacles de la politica electorala franceza. Non. Sòn jóvens, lor esperit s'és noirit dels ensenhaments negatius de la guerra e n'han sòn que mesprèts per las formulas cusonadas que regentan la vita politica del país.

Hi ha per nostras terras occitanas un fons natural d'esperit federalista. Ne pot pas estre autraments. Gorrisats al cors dels

secles coma pions sus un exi-
quier, a la voluntat dels jogai-
res, los governaments, nostres
país d'Oc són estats la prefigu-
ració d'una organizacion fede-
ralista. Diven lor vita a n'un fe-
deralisme miejanser que, mau-
grat tots los empatxs, ha man-
tengut una unitat morala, au-
mitan de les discussions politicas
e administrativas.

Es donc naturalament e soli-
dament asolats sus un programa
federalista que divem e que po-
dem trebalhar. Los manifestes
que se són succedats de 1854 en-
sà són pron noirit de sana pen-
sada federalista per ne poder ti-
rar los principis directors de nos-
tra accion. Que nos sie pas fait
reproxe de separatisme, bestia
negra dels governaments; lo fe-
deralisme nos parex superior a
tot separatisme.

E podem sempre respone damb
Carles - Brun : *Etymologiquement, e logiquement, fédéralisme s'oppose à séparatisme* o dambe
Ch.-V Langlois : *Le fédéralisme concilie les deux excellents principes de l'unité nationale et de l'indépendance des groupes historiques vivants.*

Aquels principis establits cale-
rà menar la propaganda dins
tots los caires de l'activitat, agir
sus lo grand nombre, cercan a
far pujar de l'entremescladis de
la vita, sempre un ensenhament
occitanista. Agir sus lo gran
nombre e devèngue una forsa
puxanta. S'avem influensa, nos
farem cranher. Sense nad do-
te, aquels bels auzels del Parla-
ment e del Governament ne se-
ran coma anhelets e dispozats a
sevir nostras reivindicacions. Lo
quí pot este una forsa electorala
ten tot.

Nos embarrasem pas de mots.
Nos embarrasem pas més que
no calhe de teorias. La freda
conciensa de la tasca a complir
diu nos aguïllonar, sola.

Ara lo sol mitjan de n'arribar
a n'una propaganda eficasa se
troba dens la presa. Tot condat,
tot pezat és donc d'aquel costat
que nostres esfors cal que sien
virats. Per entrar sul camin de
la propaganda segura nos cal un
quotidian, aquel quotidian que
Fransès Pozòl demandava quin-
ze ans hi ha. Un quotidian que
deurà estre lo bres d'una doctri-
na sociala occitanista e lo són
propagator. Un quotidian que
per lo *truchement* del bilingüis-
me franco-occitan sie l'ajuda
e lo porta - paraula de nostras
institucions de cultura, la forsa
que refenterà nostra accion.

A n'aquela accion, vozautes
Catalans, que mercès a L'AMIC
DE LES ARTS, m'escotats, èts di-
rectament interesats. Més la
Fransa serà federalizada, més
nostras Terras d'Oc seran porta-
das a vos conèxer, a vos aimar
e més s'integraran dins la vita
occitana totes las rams de nos-
tra familha ràica; e nos acami-
narem, los uns e los autres, atal,

cap a l'Occitània retrobada, pa-
tria ideala e vertadièra, dont se
podran acomodar tots los go-
vernaments que sien de Madrid
o de París, —ideala e vertadièra
e pasífica.

Per delà d'aquel federalisme
ràic podem pensar a n'un fe-
deralisme més vast, més large, més
mieteran, latin, dins lo concert
armonios dels poples, porta na-
tural drauvibá a n'aquela *large
bienveillance internationale*, sans
laquelle il n'est point de haute

DOCUMENTS PER A LA HISTÒRIA DE LES IDEES POLÍTIQUES EN EL PAÍS D'OC DEL TERRITORI FRANCÈS

1867 - 1927

I

Per bé que la croada coman-
dada per Simó de Monfort fou

AUGUST ROUQUET. — «PAISATGE»
(BOIX)

*intelligence ni de profondes con-
ceptions.* (C. Maurras).

Ac sabèts, jo Jozep Carbo-
nell! vós qu'escrivèts en 1920 :
*De Niça a Alacant, Grècia i Ro-
ma redi-viuen. I vosaltres i nosal-
tres, tots junts, som aci per a de-
fendre'n, per a vígoritzar-ne el*

només dirigida ostensiblement
contra els heretics del Migjorn i,
més tard, contra el comte de To-
losa, les ciutats lliures de Pro-
vença compregueren admira-
blement que sota el pretext reli-
giós s'amagava un antagonisme
de raça; i amb tot i ésser molt

MARCEL BERNARD. — QUIOSC DE MONTPELLIER
(ARQUITECTE)

*seu esperit legal i espiritual: la
lúcida harmonia d'Occident.*

Ai aurà lèu dèts ans que, vós
d'un costat, nozautres de l'autre,
cercam a nos conèxer, a nos
comprendre, a nos aimar. Auèi
nos conexem, nos compreguem,
nos aimam, animats per l'enlu-
zernament del matex ideal.

Lo temps sere pas vengut —
per la *lúcida harmonia d'Occi-
dent* — de federar nostras vo-
lontats, nostres sauneis, nostres
esfors?

(1) Lo sens del mot «regionalista» en
Fransa despèn del qui l'emplega: hi ha
en el tota la gama de las colors anticen-
tralizatrissas.

catòliques, prengueren ardida-
ment partit contra els croats.

Cal dir, d'altra part, que aques-
ta intel·ligència de la nacionalitat
es manifestà espontàniament en
tots els països de llengua d'Oc,
ço és, des dels Alps fins al Golf
de Gascunya i del Loire fins a
l'Ebre. Aquestes poblacions, tos-
temps simpàtiques entre elles per
una similitud de clima, d'instints,
de costums, de creences, de legis-
lació i de llengua, es trobaven en
aquesta època disposades a for-
mar un Estat de Províncies Uní-
des. Llor nacionalitat, palesada i
propagada pels cants dels troba-
dors, havia madurat ràpidament

sota el sol de les llibertats locals.
Per tal que aquesta força esparsa
prengués vigorosament conscièn-
cia d'ella mateixa, mancava no-
més una ocasió: una guerra d'in-
terès comú. Aquesta guerra es
féu, però en dissortades condi-
cions.

El Nord, armat per l'Església,
sostingut per aquesta influència
enorme que, durant les Croades,
havia precipitat l'Europa contra
l'Àsia, tenia al seu servei les
masses innombrables de la cris-
tianitat, i, a la seva ajuda, l'e-
xaltació del fanatisme.

El Migjorn, taxat d'heretgia,
tot i tenir-ne, treballat pels pre-
dicants, desolat per la Inquisició,
suspecte als seus aliats i defen-
sors naturals (entre altres el com-
te de Provença), mancat d'un cap
hàbil i enèrgic, aportà en la llui-
ta més d'heroisme que de con-
junt, i sucumbí.

Calia, sembla, que així fos per
tal que la vella Gàl·lia esdevin-
gués la França moderna. Però els
meridionals haurien preferit que
això es fes més cordialment i
desitjat que la fusió no anés més
enllà de l'Estat federatiu. És
sempre una gran desgràcia quan
per sorpresa la civilització ha de
cedir el pas a la barbàrie, i el
triomf dels *franchimands* retardà
la marxa del progrés. Puix que,
ço que fou sotmès, cal remarcar-
ho bé, més que el Migjorn fou
l'esperit del Migjorn. Raimon
VII, el darrer comte de Tolosa,
reconquistà sos Estats i no se'n
desprengué fins en 1229, a favor
de Lluís IX. El regne i comtat
de Provença subsistí per molt de
temps encara, i fins en 1486 la
nostra Pàtria no s'anexà lliura-
ment a la França, NO PAS
COM UN ACCESSORI A UN
ACCESSORI, ANS BÉ COM
UN PRINCIPAL A UN AL-
TRE PRINCIPAL. Però la sa-
ba autòctona que s'havia des-
plegat en una poesia nova, ele-
gant, cavallerivola, l'ardidesa
meridional que emancipava el
pensament i la ciència, l'embran-
zida municipal que feia de les
nostres ciutats altres tantes de
repúbliques, i, per acabar, la vi-
da pública que circulava a dolls
per tota la nació, totes aquestes
deus de polidesa, d'independen-
cia i de virilitat, eren estroncades
ja! las! per molts de segles.

¿Què voleu, doncs? Per bé que
els historiadors francesos con-
demnin generalment la nostra
causa, —quan llegim a les cròni-
ques provençals la relació dolo-
rosa d'aquesta guerra injusta,
les nostres contrades devastades,
les nostres ciutats saquejades, el
poble degollat a les esglésies, la
brillant noblesa del país, l'excel-
lent comte de Tolosa, despullats,
humiliats, i, per l'altra banda, la
valerosa resistència dels nostres
pares als crits entusiastes de:
¡Tolosa! ¡Marsella! ¡Avinyó!
¡Provença! ens és impossible de no
commoure'ns en la nostra sang
i de no redir amb Lucà: VIC-

TRIX CAUSA DIIS PLA- CUIT, SED VICTA CATONI.

Calendal.
(Nota).

II

«QUI SOM?»

Confés que la croada del segle XIII, que ha saquejat el Migjorn, i Simó de Montfort, en el qual se personifica, no han estat pas tractats a la *Lauseta* amb el respecte i els miraments que hom atorga massa sovint, segons el nostre parer, als vencedors d'aquest món. I la raó és senzilla: és que nosaltres tenim un partit pres positiu contra els opressors, els trocejadors, els destructors de pobles, els faedors de reaccions sangonents, i que l'odi que els portem els fa absolutament els nostres contemporanis. No creiem que hi hagi prescripció en els judicis històrics, i puix que un crim s'és realitzat en circumstàncies abominables sis-cents anys ha, els segles, en acumular-se, no han llevat res de la seva abominació. Més aviat diré que hi han afegit, per tal com ens han permès d'avaluar, en tota la llur lògica successió, les conseqüències perniciosos en les quals s'és perpetuat, per dir-ho així, fins a nosaltres; i, entre aquestes conseqüències ¿no són per ventura les més deplorables l'exemple i l'encoratjament lligats als malfactors que voldria veure imitats?

¿Aquesta cadena de males accions la rompreu tot respectant com un fet executat sobre el qual hom no pot tornar de nou, cadascun dels grillons criminals que la componen?

Som homes de llibertat, res més.

No som arqueòlegs... Les doctrines albigeuses, que no havem de judicar ací, que eren, no res menys, múltiples i diverses, tenien contra els perseguidors del Migjorn, una virtut que és la que ens importa: eren la *Llibertat*. Testimoniejaven el treball de la intel·ligència humana a la recerca de la veritat fora de l'ensenyament de l'Església.

No som tampoc doctrinaris albigeos, cal entendre-ho bé; tampoc no som doctrinaris calvinistes, per ço com durant el segle XVI som amb els protestants contra l'Església creient que amb la desfeta de la Reforma, la llibertat política de la França ha estat vençuda, com en el segle XIII la llibertat meridional ho fou amb la derrota dels albigeos; i, menys encara, no som ni profetes ni visionaris, per tal com la nostra humanitat, la nostra pietat, així com la nostra passió per la llibertat, combaten en els rengles dels *camisards* contra la

furor persecutora de l'Església i de la Monarquia. Un cop més encara, les doctrines res no són per elles mateixes; és llur temps que els dona llur forma; valen, però, per l'esperit que palesen, pel coratge amb què sostenen llur legitimitat, i amb què pretenen imposar-se a l'adoració de l'home com la veritat absoluta i indiscutible.

Nostre almanac (*La Lauseta*) res no és per ell mateix ni per nosaltres; és però, sens dubte, alguna cosa: la manifestació d'un esperit ben decidit a no deixar-se engalipar, ni amordacar, ni enganyar.

¿Es aquest un sentiment infe-

aquesta ocasió per dir clarament allò que tenen al cor i al pensament.

Heu-vos ací que temps hi ha, senyor President i senyors Felibres, que el jovent madura les idees que heu sembrat, i heu-vos ací que temps hi ha que desitgen impacientment de realitzar aquestes idees.

Fa trenta-set anys que hom celebra la Santa Estel·la. Fa trenta-set anys que hom beu la darrera botella de Castelnou-dels-Papes, que hom canta cançons de guerra i, que en poemes que no moriran, hom crida al combat totes les energies de la Terra d'Oc.

Havem sentit la crida i ara

"El Centaure", boix d'E.-C. Ricart, segell de l'Ateneu recentment fundat a Sitges, que el pròxim mes de Gener inaugura la seva obra cultural i una primera sèrie de conferències, la inicial de les quals, a càrrec del pilot aviador En Josep Canudes, versa sobre "L'estat actual de l'aviació civil i el meu projecte de raid Barcelona-Nova York"

rior? Francament no ho creiem pas així. Si hi ha un odi menyspreable i verament malvat, és l'odi d'aquelles gents que, encarnades contra la humanitat, s'esforcen a dominar-la i a explotar-la per la intimidació, les persecucions, les degollades, i que han inventat contra la llibertat dels pobles, els Simó de Montfort.

La Lauseta.

X. de Ricard

III

22 DE FEBRER DE 1892

DECLARACIÓ DELS FELIBRES FEDERALISTES

Senyor President, Senyors Felibres:

No és pas per a un brindis que m'alç. Puix que el gran poeta — Félix Gras — del Migjorn llibertari és vingut a París, els joves felibres, en nom dels quals jo parlo, volen aprofitar

anem a dir, no pas com adés davant d'auditoris de germans i assemblees de lletrats, ans bé en les assemblees polítiques i davant tot el poble del Migjorn i del Nord, les reformes que volem. En tenim prou de callar-nos sobre les nostres intencions federalistes, quan els centralitzadors parisencs se n'aprofiten per llançar-nos llur mala acusació de separatisme. Criaturada i ignorància. Aixequem les espatlles i passem.

És per això que no ens limitem pas a reclamar per a la nostra llengua i per als nostres escriptors els drets i els deures de la llibertat: creiem que aquests béns no faran pas la nostra autonomia política: se'n seguiran.

Heu-vos ací perquè, senyors, abans que res, reclamem la llibertat dels nostres municipis; volem que esdevinguin mestres de llurs funcionaris i de llurs funcions essencials. No volem que

puguin posar de nou a llur lloc aquests senyorassos que hom anomena sots-prefectes. I els nostres pobres municipis ja no seran més simples circumscripcions administratives; tindran una vida profunda, seran veritables persones, i, per dir-ho així, veres mares que inspiraran a llurs fills les virtuts, les passions ardents de la raça i de la sang.

Gaire no ens plau tampoc que els nostres municipis siguin ajuntats entre ells segons el caprici d'un soldat o d'un cercol de cuir. No, senyors, volem que llur unió es faci seguint llurs afinitats històriques, econòmiques, naturals i, ¿per què no?, eternes.

¡Prou marrades! Volem alliberar de llurs gàbies departamentals les ànimes de les comarques els bells noms de les quals són duts encara arreu i per tots, Gascons, Auvernesos, Llemosins, Bearnesos, Delfinesos, Provençals i Llenguadocians.

I, no creguéssiu pas que aquests vots siguin plans d'arqueòlegs: els vells partits recorden les antigues divisions de la França; i també els hòmens d'Estat més revolucionaris, més ardents a llançar-se pel camí de l'esdevenidor, s'han declarat francament partidaris d'un repartiment més just del territori nacional.

Ens cal saludar amb gran respecte, fora de les lluites polítiques i religioses, la memòria del mestre August Forès, que visqué per escampar i desenrotllar aquesta idea.

Som autonomistes, som federalistes, i si en algun indret, a la França del Nord, un poble vol marxar amb nosaltres, li allargarem la mà. Un grup de patriotes bretons acaba de demanar, per a aquesta il·lustre comarca, el restabliment dels antics Estats. Som al costat d'aquests bretons. Sí, volem una Assemblea sobirana a Bordeus, a Tolosa, a Montpeller; en volem una Marsella o a Aix. I aquestes assemblees regiran la nostra administració, els nostres tribunals, les nostres escoles, les nostres universitats, els nostres treballs públics. Si hom retreu que un poble no refa mai el camí recorregut, respondrem: no treballem pas per copiar les institucions d'altres temps, ans per completar-les i perfeccionar-les.

Per tal com els mots i les frases no ens embriaguen pas. Ço que ens mou, és el profund sentiment dels interessos nacionals. Esperem sens dubte de la nostra idea la reinaxença intel·lectual i moral del Migjorn, però volem alguna cosa més: la completa valorització de les meravelloses riqueses del nostre terror. Només el provincialisme pot acabar els grans treballs somniats fa cent anys i mai realitzats: el canal de les Dues-Mars, per a la Gascunya i el Llenguadoc, el canal del Rose a Marsella per a la

AL MAGATZEM VERD

7. PLAÇA ESQUIROL
TOLOSA

MERCERIA, CAPELLERIA,
PROVEÏMENTS PER
A MODISTES

R. C. TOLOSA
674 B.

IMPRESSA
OCCITANA

ADREÇA:

SAMATAN (GERS)

TELÈFON 16

R. C. AUCH: 955

COMPTE CORRENT POSTAL:
TOLOSA 3862

TOTA MENA DE TREBALLS D'IMPRESSA
TREBALLS DE LUXE I CORRENTS

LLEGIU

"JORDI"

La revista per a infants que és a
punt d'iniciar la seva publicació.

DIRECTOR

MELCIOR FONT

Via Layetana, 48

BARCELONA

MOBILIARIS COMPLETS ROIGÉ GERMANS

EBENISTES

CASA FUNDADA L'ANY 1906 A BUENOS-AIRES I TRASLLADADA A
BARCELONA L'ANY 1912

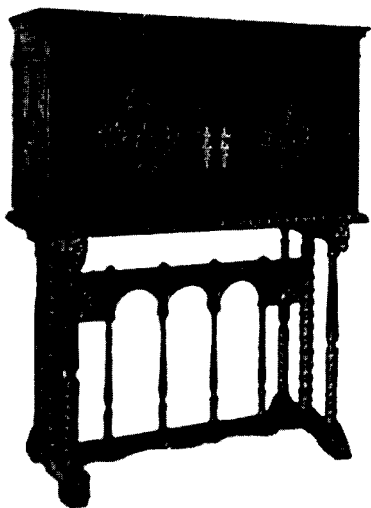
CONSTRUCCIÓ GARANTIDA DE MOBLES DE TOTS ESTILS

GRAN MEDALLA DE L'EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE,
DE BARCELONA

TALLERS PROPIS DE LA CASA :
CARRER DE BAILÉN NÚM. 225

EXPOSICIÓ I VENDA:
CARRER DE PROVENÇA, NÚM. 269
(ENTRE EL PASSEIG DE GRÀCIA I EL CARRER CLARÍS).
TELÈFON G. 1939

BARCELONA

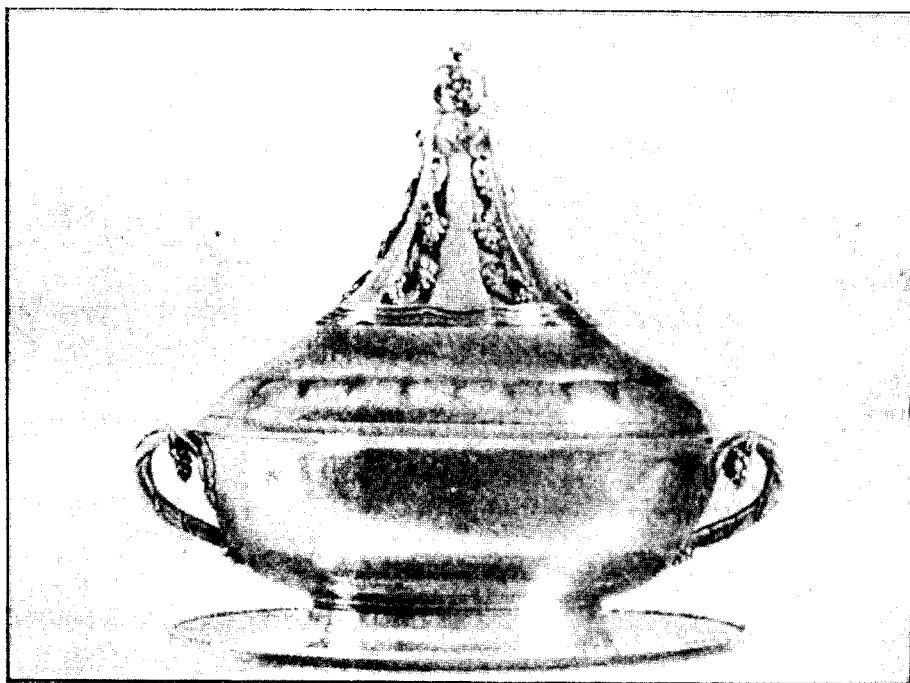
LES PRO-
DUCCIONS
MÉS SU-
BLIMS DE
L'ART MO-
DERNA.

CRISTALL
GRAVAT
D'ORRE-
FORS (SUÈ-
CIA).

PORCELLANES DE COPENHAGUEN

ARGENTERIA
DE RELLEU,
CISELLADA I
AMARTELLA-

DA PEL MES-
TRE DANÈS
GEORG JEN-
SEN.

VENDA EXCLUSIVA:

URALITA, S. A.

PASSEIG DE GRACIA, 90
BARCELONA

Provença i el Delfinat... ¿Qui sap? Per ventura les discussions econòmiques que destrocen actualment el país de la França podran ésser endegades aleshores pel bé de cadascú i de tots. Anem més lluny: les dues o tres qüestions socials que més ens pertorben seran també resoltes amb menys de dificultats.

Ja no som els primers en aquesta esperança. Les obres mestres de Mistral són plenes d'aquesta idea. Trametem al Mestre els nostres dalers apassionats. Que En Mistral no ho ignori: la novella generació, no tan solament l'estima i l'admira, sinó que també el comprèn.

I vós, Senyor President, vós que sou dels rars esperits per qui la idea mistralenca ha estat del tot abraçada, sapigüeu que som amb els herois de vostra Dama Guiranda vençuda i llançada al fons d'un pou pels hòmens malvats qui tenen el pel roig.

Li garrit gent de la cruzada, — Lis ome qu'han pelage ros, — I'han tirasada, — E pièi l'han tracha eme corrós — Au fon d'un pos.

Au fon d'un pos encara sospira, — Alor, li clero e li ribaud, — Eme granda ira, — L'han acabada a cop de pau — E de calhan...

Hi ha sièis cents ans qu'és aclaçada, — Mai, s'au pos anàs escotar — Sot li calada — Auzirès una voès cantar — La libertà.

Carles Maurras, Frederic Amoret, August Marin.

IV

DECLARACIÓ DEL "COMITÉ D'ACCIÓ DE LES REIVINDICACIONS NACIONALS DEL MIGDIÀ"

Llegida el 27 de març de 1922 per En Bernard de Montaut - Manse, advocat al Tribunal d'Apel·lació de Montpeller, damunt la tomba de Frederic Mistral.

(Després d'algunes consideracions sobre la fraternitat humana i sobre el funcionament de la política i de la diplomàcia, diuen els sotasignants):
.....Volem parlar del Federalisme.

Gràcies a aquest sistema els vells governaments es despullaran el cosset de la centralització; les fronteres cessaran d'ésser muralles guardades per l'odi... Però allò que és irrealitzable entre una França i un Imperi Alemany tots dos centralitzats, pot, en canvi, comodament concebre's entre una Alsàcia francesa i un país Renan alemany.

En ço que ens atany, persuadits que la unió de les classes i la pau dels pobles van lligats al triomf d'aquestes idees, treballarem per refer l'ànima d'una Raça, cada vegada que aquesta raça s'afirmarà i es manifestarà per una llengua, i, limitant al principi els nostres esforços a la qüestió meridional, treballarem per recrear l'ànima del Migjorn.

Membres de la família llatina, prepararem d'aquesta manera la Federació que ha d'unir un dia els pobles de la Mediterrània.

Però qui parla de Federació, parla d'*individus federats*. Després d'haver exposat les raons de la nostra política general, havem d'indicar el nostre programa de política meridional; les llibertats que reclamem per a la Terra d'Oc, la natura de la independència a la qual té dret, i la conducta que havem resolt de seguir vis-a-vis de la França, aquest il·lustre i magnànim país llatí.

La llibertat que reclamem primerament, aquella que ens sembla fonamental, és l'ús de la nos-

oposats a la ingerència del poder central en l'estudi de les empreses i la formulació de les decisions que toquen els interessos de la Ciutat.

Per exemple: La ciutat de Montpeller té una Universitat. Segons la nostra política, ha de tenir sobre aquesta Universitat una autoritat decisiva, i administrar-la des d'un punt de vista financer.

En el Llenguadoc un gran nombre de ciutats i viles tenen llurs cellers cooperatius. Un control de la Ciutat o de la Regió Llenguadociana ha d'exercir-se, doncs, sol, i amb l'exclusió del poder central, sobre aquests cellers, sobre llur construcció, sobre llur

minal, fins al límit que podrem desitjar. Llibertats polítiques, llibertats econòmiques, les reclamarem cadascuna a llur temps, a l'hora oportuna, segons la voluntat del poble i els progressos de la consciència nacional del Migjorn.

Adés exigirem la llibertat municipal dels *Corsos de braus*; demà exigirem el dret d'elegir un parlament provençal.

Signen aquesta Declaració:

Bernard de Montaut-Manse, advocat; Joan Grand, capità de la «Nacion Gardiano»; Marquès de Baroncelli-Javon, Felibre Majoral, Manadier; Frederic Mistral, nebot; Gastó Andry, President de la «F. de S. C.»; Josep d'Arbaud, Director del «Fou»; Juli Boeuf, antic President de «El Florege».

La contrasignen:

Maria Vinas, Sra. Requier, Simi Palay, Peyre Fontan, Alexis Mozin, Prosper Estieu, Joan Vinas, «L'Escolo dou Vidorle», de Lunel, «L'Escolo de la Targo», de Toló, «La Revista Meridional», de Bordeus, «La Revista Federalista», de Lió, Pere Devoluy, Roque, Dr. Ismael Girard, Dr. Leprat, Director de «Lo Gai Saber», de Tolosa, Joan Solairol, Esteve Boudon, Paul Dubié, Lois Fourmaud, Lois Abrie, Pleó Teissier, Boudon-Lasbermes i Aquil·les Vidal.

V

MANIFEST DEL GRUP FEDERAT LLEMOISÍ

(Després d'un bell preàmbul de franca doctrina descentralitzadora i federalista en el qual reclamen «no pas una llibertat teòrica inscrita sobre els monuments, ans una llibertat de fet que es traduirà en les institucions», els federalistes llemosins demanen):

1°. Una acció de tots els moments per a donar als llemosins consciència de llur personalitat.

2°. Una acció enèrgica per a salvar de l'oblit, de la indiferència i del menyspreu, la gloriosa llengua llemosina. Aquesta llengua és encara la llengua viva dels nostres camps; els nostres pagesos poden estar orgullosos d'haver-la conservada malgrat de la lluita impia que li ha estat lliurada. Cal que els nostres fills no la considerin com a inferior i que no menyspreïn llurs pares que continuen parlant la llengua del país. No és solament a l'escola primària i a l'escola normal que ha d'entrar la llengua llemosina; creiem que ha d'ésser ensenyada també en els Instituts i en les Universitats.

3°. Una enèrgica defensa de les llibertats que la centralització ha conservat.

"SKIS". — ROIX DE FRANCESC CANYELLES. — (COL. PRATS).

tra llengua. Volem que obtingui en els establiments d'instrucció, en els tribunals de justícia, a les places públiques, el mateix lloc i els mateixos honors, al menys, que la llengua francesa. La llengua és l'ànima mateixa del Poble. És el poble que l'ha forjada durant els segles, segons les seves creences, la seva civilització, els seus costums, el seu geni.

Les generacions futures hauran de conèixer i reprendre el parlar dels nostres avis. Sense això la nostra obra seria estèril. Heu-vos ací, doncs, la nostra reivindicació capital, la clau de volta de totes les altres.

Reclamem tot seguit les nostres llibertats comunals. És fàcil de comprendre que aquestes no poden ésser, per endavant, definitivament enumerades.

Efectivament, el principi que les regeix és aquest: Segons la ciutat, el Dret.

No gens menys declarem d'una manera general, que som

gerència i sobre llur explotació.

Volem que una Lliga poderosa abraçi totes les societats que s'interessen per la vitalitat meridional, — diversament palesada.

El Felibratge, les Cambres de Comerç, la C. G. V., els Consells Generals, la Nació Guardiana, les Associacions Industrials, Artístiques, Esportives, han de formar en aquesta Lliga, el treball de la qual serà doble: D'una part donarà indicacions precises al Poder central sobre aquelles atribucions de les quals haurà de consentir desprendre's; d'altra part prepararà el programa de les assemblees constitutives del Migjorn, que hauran de donar-nos lleis en tots els domenyos recobrats a la Centralització.

És així que aquesta Lliga posarà a l'estudi, per exemple, l'organització de tribunals meridionals competents al civil i al cri-

No són solament les llores cadenes de la centralització que ens cal rompre, ans també ens cal vèncer un món de prejudicis. Però els obstacles no ens espanten. Som rics de bona voluntat i d'esperança. I és amb confiança que apel·lem als nostres germans de sang de la nostra raça per tal que ens ajudin en la nostra tasca d'emancipació de la Pàtria llemosina.

Ens adreçem a aquells que estan fadigats de la vana i estèril política electoral, de les querelles de partit i de classe, i que volen fer una ampla política llemosina en la qual els fills de la nostra terra, qualsevulla que siguin llurs opinions i llurs tendències, trobaran un terreny d'entesa en el qual només l'interès llemosí serà pres en consideració.

És la llibertat de la terra llemosina que reclamem. És per a ella que combatem i que vengem.

(La regió llemosina, segons els federalistes, comprèn: els tres departaments de l'Alta Viena, de la Creuze i de la Correze ultra Nontrones i Confolentes. La capital és Lemotges.)

Pel Grup Federalista:

L.-J. de Bar, Josep Nouaillac, Renat Farnier, Eduard Mazin, Joan Rebier, Jordi Gandy, J.-B. Cbeze, Com-

pet, Albert Pestor, Branchat de Leobazel, Clement, Dr Brel, Malimont, Bonnet-Large, Graille, Garrigue, Enric Gri-vel, Dr Brodin, Dr Raimon Faugere, Vialaneix, Meyrinbac, Goursolas, Bois Puydebois, Gerodolle, Rousseau, Salomon, Freyssineaud, Pere Pomaret, Joan Meynier, Alfons Caudert.

ALS MEMBRES DE L'ENSENYAMENT
DELS PAÏSOS DE LLENGUA D'OC

(Rose, Garona i Massis central)

Senyors, honorables col·legues i cars compatriotes:

Segurament que no ignoreu l'èxit unànim que han obtingut al Parlament els discursos i les intervencions dels senyors Inizan, Daudet, Reymonenc, de Magallon, Herriot, Valhat, Leygues, Raynaldy, Duclaux-Monteil, de Castelnau, Méritan, Brosa, Fibourg, a favor de la *Litteratura francesa en Llengua d'Oc*, massa desconeguda fins ara (vid. *Journal Officiel* dels 27 de juny, 9 de juliol, 17, 8, 12 i 13 de desembre 1922; *Reforma de l'ensenyament secundari*, *Manuals escolars*, *Teatre en dialectes regionals*, etc.).

Una enquesta duta per N'Emili Ripert, professor de provençal a la Facultat de Lletres d'Aix, sobre l'oportunitat d'admetre al batxillerat la llengua del Migjorn acaba de recollir l'aprovació quasi unànime dels literats, dels homes polítics i dels uni-

PER AL VOSTRE CALÇAT DEMANEU SEMPRE

CREMA BRUMMEL

LA BRILLANTOR INTENSÍSSIMA I EL TACTE FI. SUAU. QUE DEIXA EN LA PELL NO ELS OBTINDREU AMB CAP MÉS CREMA

INSISTIU PERQUÈ EL VOSTRE PROVEÏDOR US DONI PRECISAMENT

CREMA BRUMMEL

O BÉ DEMANEU-LA A LA NOSTRA SECCIÓ DE DETALL

UNITED SHOE MACHINERY COMPANY,
S. A. E.

FORTUNY, 5

BARCELONA

LA BÍBLIA EN CATALÀ

PER A TOTHOM

JA HA SORTIT EL VOLUM PRIMER DE

LA SAGRADA BÍBLIA

EDITADA PER LA

FUNDACIÓ BÍBLICA CATALANA

GÈNESI · ÈXODE

VERSIÓ DELS TEXTOS ORIGINALS. INTRODUCCIONS I NOTES DEL DR. CARLES CARDÓ, CANONGE DE LA SEU DE BARCELONA; P. ANTONI M.ª DE BARCELONA, O. M. CAP., LECTOR DE SAGRADA ESCRITURA, I EL DR. J. MILLÀS VALLICROSA, PROFESSOR D'EBREU A LA UNIVERSITAT DE MADRID.

UN MAGNÍFIC VOLUM EN 4.º DE XVI-220 PÀGINES
PREU: 10 PTES. EN TOTES LES LLIBRERIES
CONCESSIONÀRIA EXCLUSIVA: CASA SUBIRANA
LLIBRERIA PONTIFICIA

SUBSCRIVIU-VOS I FEU QUE ELS VOSTRES AMICS SE SUBSCRIGUIN A LA BÍBLIA EN CATALÀ!

versitaris, que han donat llur parer.

El Ministre de la Instrucció Pública, que participa obertament al moviment felibrenc en el seu país del Bearn, ha declarat que el problema és apassionador, però de solució difícil per raons purament tècniques.

En aquestes condicions, el principi de la *Llengua d'Oc* oficial essent admès i reconegut, pertany a nosaltres, Professors i Institutors, de facilitar la tasca al Poder central, tot preparant-li els camins vers l'organització de l'Ensenyament bilingüe en les nostres regions.

Es per això que s'acaba de constituir un Comitè d'acció que comprèn les persones de les quals trobareu a continuació els noms i les qualitats. I us demanem:

1º. De no castigar mai els vostres deixebles per haver parlat *patuès* a l'escola.

2º. De no inculcar-los el menyspreu de la nostra llengua sistemàticament denigrada per ordre de governs mal aconsellats; el minyó deformat d'aquesta manera, es desarrela de la terra nadiua, l'abandona amb disgust i se submergeix a la capital que, sobre poblada, no el necessita.

3º. De comparar el *patuès* i el francès en l'ensenyament d'aquest darrer, com ho recomanen molts d'Inspectors primaris a Gasconya i a Provença (mèto-

de savinià) i fer la mateixa cosa per al llatí i les llengües vives, si cal.

4º. D'exposar als vostres escolars la veritat sobre aquest pretès *patuès* que és, en realitat, la supervivència més o menys pura de la *Llengua dels Trobadors* (els quals foren els mestres de tots els escriptors medievals i de la Renaixença) i la *Llengua* que els *felibres* han feta cèlebre per tot el món. Totes les clars han d'ésser fetes sobre aquesta realitat.

5º. D'explicar en els vostres cursos, a costat de la literatura en llengua d'Oïl (o parisenca), la de la llengua d'Oc, o occitana, (provençal, llenguadosiana, gascona, auvernesa, llemosina, etc.) com han fet ja diversos establiments de les Acadèmies d'Aix, de Tolosa, de Bordeus i de Clermont-Ferrant.

6º. De comentar, fer traduir i ensenyar als vostres deixebles trossos dels autors en la nostra llengua, començant pels del vostre terror, pels de la vostra regió; després, d'una manera general, dels més cèlebres entre tots, com Godulí, Cortete de Prades, Peyrot, Desporrins, Dastrós, Navarrot, Sallés, Jasmin, Roumanille, Mistral, Aubanel, F. Gras, Gelu, Roumieux, A. Marin, Bigot, Langlada, Mir, Forès, Castella, Froment, Bessou, Vermenoze, Roux, Michalias, Jofre, Papatx,

OFICINA D'AFERS DE PROPIETAT INDUSTRIAL

PATENTS · MARQUES · MODELS · NOMS

JOSEP M. BOLIBAR

ENGINEYER INDUSTRIAL

SUCCESSOR DE

JERONI BOLIBAR

PASSEIG DE GRÀCIA, 30

TELÈFON A 1048

BARCELONA

per fer triomfar les seves justes reivindicacions.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., ha estat creada per a la defensa d'aquest ideal.

Camil Solà, Ismael Girard, Filadelf de Gerde, Gastó Andry, Josep d'Arbaud, Pere Azema, marquès de Baroncelli-Javon, Josep Barthelemy, P. J. Bedard, Juli Boeuf, Joan Bonnafós, Esteve Boudon, Albert Boudon-Lasbarnes, Francesc Calmes, Miquel Camelat, Pere Camelat, Josep Carrera, Gabriel Cortès, Honorat Dambielle, Pròsper Estieu, Renart Farnier, Josep Fontbernat, Pere Fontan, Joan Grand, Marius Jouveau, Adolf Bajoinie, baró de Lingua de Saint-Blanquat, comte de Sur-Saluces, Pau Mespilé, Frederic Mistral (n), Bernard de Montant-Manse, Eugeni Montel, Albert Morel, Enric Parayre, Simi Palay, Albert Ponç, Antoni Perbosc, Pau Rolland, Ramon Roques, Pere Roquette, Lleó Teissier, Benezet Vidal, Dr. Bluis Vidouze, Dr. Joan-Maria Vinas, Jaume Vivent.

LLETRA ALS BISBES

Monsenyor:

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., propaga el manteniment, la prosperitat i l'expansió de la llengua meridional, en els diversos dialectes que la componen, com a un dels mitjans millors per a interessar i lligar l'habitant al terrer que l'ha vist naixer, per a evitar la des-

serció en massa dels camps, per a mantenir la tradició que contribueix a la vitalitat de les famílies i dels pobles.

Fem a aquesta fi, una crida al vostre patronatge i ens permetem demanar-vos el vostre ajut. Puix que, si els nostres esforços tendeixen a obtenir l'ensenyament de la llengua d'Oc a les escoles, donem una importància equivalent a l'ús d'aquesta mateixa llengua a les esglésies. A certes parròquies els pastors es veuen obligats a explicar la doctrina i a donar llurs avisos en llengua d'Oc si volen ésser compresos. De vegades, també, les festes i reunions felibrenques donen ocasió a què, alguns preïcs, siguin en occità. Però amb això no n'hi ha pas prou, i desitgem d'obtenir un ús més generalitzat d'aquesta llengua que, malgrat de l'ostracisme que la bandeja durant segles, viu sempre, emprada per al poble en la vida de cada dia, i produint pels seus escriptors meravelloses obres mestres.

La Mare de Déu s'és dignat servir-se'n per proclamar a Lordas, a la Bernardeta, el seu gran privilegi de la Immaculada Concepció; ha imitat Jesucrist en predicar a les multituds de Palestina en l'idioma de llur país.

Monsenyor, us demanem de voler encoratjar i afavorir l'ús de la llengua d'Oc a la trona i al

Saisset, Verdaguer, Maragall, etc., per esmentar només els morts, l'obra dels quals continua una plèiade gloriosa de vivents.

7°. D'adherir al nostre agrupament, que us donarà tot l'ajut al seu abast i totes les informacions desitjables, rebrà les vostres suggestions i es proposa de crear una revista especial per al fi que perseguim.

La Societat dels Amics de la Llengua d'Oc, a París, el felibre majoral de la qual, En Josep Loubet dirigeix el Secretariat, (227, boulevard Saint-Germain), posa al seu compte les despeses de propaganda. Us demanem, doncs, només, la vostra bona voluntat.

Comptem amb vós per ço com estimeu el vostre país natal, del qual en voleu esborrar el despolament i la ruïna arrelant-hi les joves generacions.

Cregueu amb els nostres bons sentiments i trameteu la vostra adhesió a En Joan Bonnafós, (professor-adjunt al Liceu Enric IV, carrer Clovis, París, 5.º).

(A continuació segueix la llista dels membres actuals del Comitè d'acció a favor de la Llengua d'Oc a l'Escola. Té com a President el Dr. Camil Solà i com a Secretari En Joan Bonnafós. L'integren, a la secció universitària, 18 membres de l'Ensenyament Superior; 26 de l'Ensenyament Secundari i 38 de l'Ensenyament Primari. A la

Secció de l'Ensenyament Lliure, 14 membres. No en publiquem els noms, alguns d'ells il·lustres, per exigències de l'espai.

La Lliga per la Llengua d'Oc a l'Escola fa una crida a tots aquells que ensenyen o que estan disposats a ajudar-la, sia per mitjà de la propaganda, sia per abonament a La Revista (120 p., 10 números l'any. Preu de l'abonament: 15 a 18 francs).

¿Podem comptar amb vós?

LLETRES I MANIFESTOS DE LA "LLIGA DE LA PÀTRIA MERIDIONAL". F. P. O.

Volem la renaixença de tot ço que és occità.

¿No és insensat que una llengua parlada per més de quinze milions d'homes sigui considerada com un patuès i proscriu de les escoles?

¿Que les nostres llibertats professionals, municipals, provincials, hagin estat confiscades, les unes després de les altres, per una centralització derrocadissa?

¿Que no siguem mestres de les riqueses del nostre sol, inexplorades o lliurades a la finança internacional?

El sacrifici de les nostres forces seria va, i llur usatge impia, si no fos consagrat, abans que tot, a la causa meridional.

Tot el Migjorn, dels Alps a l'Oceà, de l'Auvèrnia i el Llemosí a la Mediterrània, s'ha d'unir

JOAN BROSSA

PRODUCTES CERÀMICS

SARRIÀ BARCELONA

catecisme, el seu ensenyament a les cases d'educació que depenen de la vostra autoritat: l'èxit obtingut per les predicacions en occità a Provença, etc..., i, no fa pas gaire, l'organització de l'Ensenyament de la llengua d'Oc a Bearn per Monsenyor el Bisbe de Baiona, del qual ens permetem d'adreçar-vos l'ordenança (Butlletí religiós de la Diòcesi de Baiona del Diumenge 21 octubre 1923), us són una garantia segura d'èxit.

La causa de la llengua d'Oc és massa lligada a aquelles idees que us són cares, Monsenyor, perquè no aporteis pas al nostre moviment el vostre eminent patronatge, el vostre preat concurs.

Volgueu agrair, Monsenyor, l'expressió dels nostres sentiments mes respectuosos.

El Comitè Director de la Lliga de la Pàtria Meridional, F. P. O.

MANIFEST INTEL·LECTUAL

A l'hora en què el moviment federalista en favor d'una més gran llibertat, d'una justícia més veritable per als individus, les corporacions i les províncies franceses, es fa més decisiu, calia crear un organisme nou per activar aquesta solució, precisar-ne el sentit, dirigir-ne els actes, definir-ne les finalitats i prendre els mitjans eficaços per a atènyer-la.

Un dia pròxim hom veurà la

França regenerada per la nova vitalitat que una reforma federalista aportarà als seus agrupaments ètnics.

El federalisme «presideix el règim que manté l'autonomia relativa dels partits sense tocar la unitat del tot. S'esforça de guardar a una subdivisió de l'Estat la seva autonomia en la reglamentació interior tot tenint compte de la llengua, dels usos i costums». Es d'aquesta autonomia relativa, d'aquesta autonomia en la reglamentació interior, que naixerà aquesta nova vitalitat. Però aquesta vitalitat nova serà en funció de la nostra acció. A nosaltres ens cal crear-la tot manifestant-nos. A nosaltres ens cal preparar la reforma que desitgem tot reconstituïnt-ne els elements.

Aquest organisme nou, aquest centre d'acció acaba d'ésser creat sota el títol de *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.* Aquest títol limita l'acció de la Lliga, i, per això mateix, en precisa el sentit. La seva acció s'ha d'estendre a tots els Països d'Oc. Si les delimitacions provincials semblen difícils a esperits inadvertits i retarden indefinidament la reforma, molt s'esclareix el problema si us col·loqueu en el punt de vista intel·lectual, en el punt de vista històric, en el punt de vista de la raça.

Un fet és innegable: l'exis-

LIBRAIRIE LOUIS BERGÉ

RAMBLA DEL CENTRE, 19

I

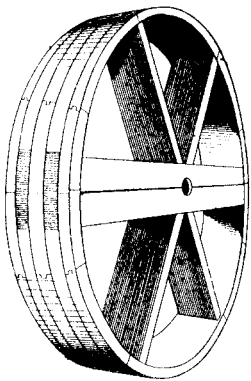
KIOSQUE FRANÇAIS

RAMBLA DELS ESTUDIS, 7

CIÈNCIA, LITERATURA,
OBRES D'ART

ABONAMENTS A TOTS ELS DIARIS I
REVISTES ESTRANGERS

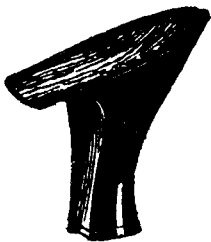
BARCELONA

J. SALAS I ROS

FORMES, TALONS I POLITGES DE FUSTA

FÀBRICA A PALMA DE MALLORCA

DIPÒSIT: SEPÚLVEDA, 180. TELÈFON A 2181

BARCELONA

tència d'un conjunt d'elements que constitueixen la *comunitat occitana*, els quals, tot i restar en el marc francès, són distints per la història, pels costums i pel llenguatge.

Es dins el marc de la *comunitat occitana* que la *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*, treballarà. Ella defensarà els drets i els interessos dels individus i de les corporacions dels Països d'Oc.

Per a ésser fidels a la nostra sang, per a no esdevenir desertors de la raça, tenim el deure de mantenir els senyals distintius que són el nostre bé. Tenim el deure de «perseverar en nosaltres». I per a perseverar en nosaltres, un sol mitjà és a la nostra disposició: el coneixement de les nostres riqueses i l'acció per a fer-les fructificar.

La *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*, estendrà la seva acció regeneradora a totes les branques de l'activitat de les nostres províncies: política, econòmica, intel·lectual. Prosperitat econòmica, llibertats polítiques, renaixença intel·lectual: aquests són els resultats a obtenir.

Dins el domeny intel·lectual, la *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*, s'esforçarà singularment per a obtenir la reforma de l'ensenyament de la història i la restauració de la llengua occitana.

La *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*,

exigirà que sia ensenyada als nostres fills la història de la civilització meridional de la guisa més objectiva i més veritable; que les errors històriques que faïonen en perjudici nostre els manuals escolars siguin rectificats; que un fonament més exacte, més comprensiu sigui donat al patriotisme dels nostres fills.

La *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*, treballarà per mantenir i per restaurar sobre bases lògiques, amb els mitjans necessaris, la nostra llengua occitana.

Es una tasca dura. Es una tasca seriosa de la qual cal bandejar els mètodes infantils emprats fins ara per gent ben intencionada, però mal orientada. La nostra llengua ha sofert, més que cap altra, d'una desagregació lenta, perseguida durant molts de segles pel centralisme imperialista francès. Però sempre té el dret a la vida per tal com no és morta. Es nostra llengua. Tot raonament, davant aquest fet, és absurd. Per ço com és la nostra llengua té el poder d'acreditar el nostre tresor espiritual: amb això n'hi ha prou.

La *Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.*, es compromet a prendre totes les mesures necessàries per a aquesta restauració. D'ací avant una secció especial és creada per a l'estudi de totes les qüestions d'ensenyament: la *Lliga per la*

PUBLICACIONS D'ARQUITECTURA EDITORIAL CANOSA

FLETCHER-CALZADA. - HISTÒRIA DE L'ARQUITECTURA PEL MÈTODE COMPARAT. - Aquesta obra és el tractat més complet d'Arquitectura. L'edició espanyola constarà de quatre esplèndids volums de 24 1/2 x 17 cms., dels quals, els dos primers, que sortiran en Gner pròxim, comprendran des de la prehistòria a la f. de l'arquitectura oïval. El primer d'aquests dos volums estudia l'arquitectura en general i el segon l'arquitectura espanyola en particular, amb un total de més de 3 000 gravats. Enquadernació luxosa en tela i or, PESSETES 120.

RÀFOLS-FOLGUERA. - GAUDÍ. - Monografia del gran arquitecte català. Constarà d'un estudi biogràfic i un altre de la seva peculiar arquitectura; projectes, execucions i croquis dels seus edificis, mobles, decoracions, etc., i més de 300 gravats. Format de 20 x 25 cms., enquadernació en tela.

REILE. - NOU TRAÇAT DE PERSPECTIVES PER A ARQUITECTURA. - Ensenya el senzillíssim maneig d'una regla de T articulada, mitjançant la qual hom pot traçar perspectives d'edificis, interiors, mobles, etc., sense línies auxiliars. Un bell volum de 32 x 22 cms., enquadernat, PESSETES 25.

SITTE. - CONSTRUCCIÓ DE CIUTATS. - Obra clàssica sobre urbanisme, a la qual han estat afegits gran nombre de gravats nous. Del tot interessant i plaent de lectura, és un llibre que posa la matèria de la qual tracta a l'abast de tothom. En tela i inscripcions d'or, PESSETES 25.

ROSELLÓ, 207

BARCELONA

cionar llurs forces en associacions poderoses i no pas oposar-les i usar-les en lluites eixorques. Són rares les professions que no es troben avui en dia organitzades, haven substituït el règim de la competència pel de la col·laboració.

Al costat dels marcs professionals, un moviment més ample d'organització es dibuixa. És d'ordre interprofessional i regional. És el moviment del regionalisme econòmic.

Es palès per als esperits clari-vidents que, si els interessos individuals dels comerciants, industrials, agricultors, tenen un avantatge primordial a no oposar-se, ans bé a col·laborar en organismes professionals, la mateixa cosa s'esdevé per als diversos interessos corporatius. ¿No és inútil, per exemple, d'oposar, com ha esdevingut, els interessos dels viticultors als dels industrials? La fórmula amb la qual hom ha concretat aquesta lluita: «si tanquem nostres cellers, hauréu de tancar vostres fàbriques», ¿no és essencialment negativa?

La culpa no és, però, ni dels individus, ni dels organismes professionals, ans de les institucions. És evident que els interessos econòmics agrupats en organismes professionals tenen el mateix interès que els individus a unir-se i a col·laborar, enlloc de oposar-se. Trobaran la institució

que els manca dins el marc natural de la Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.

N'hi ha prou amb alguns exemples per a fer aquestes veritats paleses.

La centralització política i administrativa que porta l'anèmia econòmica a les nostres províncies i una congestió pletòrica en l'aglomeració parisenca, ¿no ha d'unir contra seu totes les energies provincials?

¿No és, també, funest per als nostres comerciants i industrials que, per nostra organització de transports, els grans corrents de bescanvi siguin endigats vers la capital de guisa que a les nostres províncies sovint els cal, per comunicar-se entre elles, servir-se de París per mitjancera? ¿La via més breu de Marsella a Lemotges passa per París!

Aquesta mateixa centralització ofega tota iniciativa provincial en monopolitzar el crèdit en profit de les grans banques cosmopolites. Aquestes arrossegueu, i sovint s'empassen en els reconcs més excèntrics del globus, els capitals que haurien pogut emprar-se útilment per al desenrotllament de les riqueses del nostre sol. La creació de banques regionals i una federació d'aquestes banques prou poderosa per a substituir els establiments cosmopolites, són necessitats que s'imposen.

Certs grans interessos agrícola-

Llengua d'Oc a l'Escola, que treballarà en els medis universitaris (ensenyament primari, secundari i superior) i que publicarà encontinent una revista pedagògica occitana.

A no tardar gaire, una gramàtica, una història i un diccionari occitans seran publicats: la redacció n'és confiada a una comissió de tècnics.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., es compromet a ajudar a tots els escriptors occitans i a sostenir financerament els editors que faran esforços veritables per fer sortir l'edició occitana del fangar en el qual la indiferència i la ignorància la deixen ensostrada.

Per això una exposició-fira del llibre occità és en preparació. Tindrà lloc a Tolosa, el juliol de 1924, durant l'Exposició Internacional.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., s'esforçarà per obtenir de la premsa la descentralització de la informació i de la redacció. S'esforçarà d'obtenir, també, que els quotidians meridionals facin a la llengua occitana l'honor que li és deguda en llurs columnes, i prendrà totes les mesures de protecció per als diaris favorables al seu programa i totes les mesures d'obstrucció per als diaris enemics.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., prepara, també, la

publicació d'un quotidià d'acció occitana.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., sostindrà totes les temptatives a favor dels artistes occitans i del teatre en llengua d'Oc. Sostindrà també les empreses cinematogràfiques que honraran la llengua d'Oc en les llegendes dels films, i que propagaran les manifestacions de l'activitat meridional.

L'acció de la Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., serà sostinguda per una campanya de propaganda per mitjà de sèries de conferències, d'articles de diaris i la convocatòria de congressos a les grans ciutats o als indrets històrics del Migjorn.

La Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O., només serà poderosa per l'opinió de tots els meridionals. Sol·licita la vostra opinió.

El Comitè Director de la Lliga de la Pàtria Meridional, F. P. O.

MANIFEST ECONÒMIC

Us adrecem la crida de la Lliga de la Pàtria meridional, F. P. O.

Esperem que sabreu prear les fortes raons que, des del punt de vista dels vostres propis interessos professionals, han de determinar la vostra adhesió.

L'era de l'individualisme econòmic, s'ha clos. Els diversos interessos individuals han d'agrupar-se i no pas oposar-se, addi-

ÚNICA EN CALITAT I PREU

SEGURA I ECONÒMICA. MOTOR A LA SUPERFÍCIE.
SENSE CUIRS, ESTOPADES NI ENGREIX.

EXPOSICIÓ I VENDA

RAMON COLOMER

PRECINTES, CINTES D'ACER, MÀQUINES DE PRECINTAR AMB CINTA D'ACER I FILFERRO

RONDA DE SANT PERE, 52
TELÈFON SP 763

BARCELONA

les despassen el marc estrictament regional, i, àdhuc, poden opossar-se. Per exemple, la viticultura, el conreu del blat, el dels primers fruits, del tabac, de la cria del bestiar... La mateixa cosa s'esdevé per les greus qüestions referents a l'exportació, com són les tarifes duaneres i de transport. I, igualment encara, per als conflictes entre la mà d'obra estrangera i local; per a l'enorme discordança entre els preus de compra a la propietat o a la fàbrica, i els preus de venda als consumidors, etc...

Tots els greus problemes dels quals no pretenem pas fer-ne una llista completa, però dels quals n'havem volgut esmentar simplement alguns com a exemple, exigeixen solucions que són fora de l'aptesa de les simples associacions professionals, o, àdhuc, de les regions econòmiques. L'Estat centralitzat no pot tampoc resoldre-les per ço com, segons havem indicat, llur règim és, per a la majoria, en la mateixa centralització.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., aporta una solució pràctica. Ofereix als interessos tan variats de les nostres regions meridionals un ciment poderós: el ciment de la unitat basada sobre realitats ètniques i lingüístiques.

Els hòmens de mateixa llengua i de mateixa raça qui po-

blen la nostra terra meridional, són convidats a entendre's i a unir-se. Demà, una poderosa organització agruparà tots els interessos econòmics, morals i intel·lectuals, de tots els nostres Països d'Oc, de Niça a Bordeus, de Perpinyà a Lemotges.

Estem segurs que vós no restareu sort a aquesta crida; d'ací que, amb tota confiança, us adreçem el butlletí d'adhesió a la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O.

El Comité Director de la
Lliga de la Pàtria Meridional.

MANIFEST POLÍTIC

Al moment en què el moviment federalista a favor d'una més gran llibertat, d'una justícia més veritable per als individus, les corporacions i les províncies franceses es fa més decisiu, calia crear un organisme novell amb el fi d'activar aquesta evolució, precisar-ne el sentit, dirigir-ne els actes, definir-ne les finalitats i prendre els mitjans eficaços per atènyer-les.

Un dia proper França es veurà regenerada per la nova vitalitat que una reforma federalista aportarà als seus grups ètnics. El federalisme *presideix* el règim que manté l'autonomia relativa dels partits sense tocar la unitat del tot. S'esforça per guardar a una subdivisió d'Estat la seva autonomia en la reglamentació interior, tot tenint en comp-

JOSEP FLÓ

FORJA D'ART

FERROS ARTÍSTICS, CERÀMIQUES,
OBJECTES PER A REGALS

VISITEU SEMPRE L'EXPOSICIÓ DE LES
MEVES DARRERES PRODUCCIONS

ARAGÓ, 277

BARCELONA

LLIBRERIA CATALÒNIA

ESPECIALITZADA EN OBRES D'ART,
LLIBRES DE LUXE, RELIGATS, EDICIONS
EN PAPER JAPÓ, FIL, ETC.

BIBLIOTECA D'ART "CATALÒNIA"
EL MOBLE DE LA XINA, per Joan Sacs. 7,50 PTS.

LLIBRES CATALANS, OCCITANS, CASTELLANS,
FRANCESOS, ANGELOSOS I ITALIANS

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIÓ BIBLIOGRÀFICA

PLAÇA DE CATALUNYA, 17. TELÈFON A 4789

BARCELONA

te la llengua, els usos i els costums. Es d'aquesta autonomia relativa, d'aquesta autonomia en la reglamentació interior que naixerà aquesta vitalitat nova.

Aquest organisme novell, aquest centre d'acció acaba d'ésser creat sota el nom de *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O. Aquest títol limita l'acció de la Lliga i, per això mateix, en precisa el significat. La seva acció ha d'estendre's a tots els Països d'Oc. Si les delimitacions provincials semblen difícils als esperits mal aconsellats i retarden indefinidament la reforma, i quants de problemes trobarien resolt si es col·locaven en el punt de vista històric, en el punt de vista de la raça!

Un fet és innegable: l'existència d'un conjunt d'elements que constitueixen la *Comunitat occitana* la qual, tot i ésser dins el marc de França, és diversa per la història, els costums i la llengua.

Es dins el marc de la *Comunitat occitana* que la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., treballarà. Defensarà els drets i els interessos dels individus i de les corporacions dels Països d'Oc.

Per a ésser fidels a la nostra sang, per a no esdevenir desertors de la raça, tenim el deure de mantenir els senyals distintius que són nostre bé. Tenim el deure de perseverar en nosaltres. Per a perseverar en nosaltres, un

sol mitjà és a la nostra disposició: conèixer les nostres riqueses i fer-les fructificar.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., estendrà la seva acció regeneradora a totes les branques de l'activitat de les nostres províncies: política econòmica, intel·lectual, llibertats polítiques, prosperitat econòmica, renaixença intel·lectual: aquests són els resultats que cal obtenir.

¡Llibertats polítiques! es a dir, defensa de nostres ciutats, defensa de nostres Països.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., considera la ciutat, considera el País com a base de la seva acció.

Inscriu al seu programa la defensa de les reivindicacions que atanyen a les llibertats comunals, a l'emancipació dels municipis davant la llorda tutela de l'Estat.

Les ciutats meridionals, els Països d'Oc tenen punts de contacte comuns, que han de servir de base a un acord indispensable; alliberació de la tutela administrativa per a permetre l'alleviament del pressupost dels grans comerços i la disminució del paperam en els petits; augment dels drets i dels poders dels municipis.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., us crida. Veniu-hi per a establir els quaderns de les reivindicacions municipals dels Països d'Oc, i sostenir aquestes

TIPOGRAFIA OCCITÀNIA

■
**LLIBRES, PUBLICACIONS.
REVISTES**
■

MALLORCA, 410 TELÈFON G 675

(DAVANT LA SAGRADA FAMÍLIA)

BARCELONA

d'ardor donant vostra sang per la causa de la Llibertat.

Antics combatents, recordeu-vos del sofriment afegit als vostres sofriments, del vostre exili de cinc anys; recordeu-vos de la vostra joia quan els trens dels *permissionnaires* s'acostaven, de la Charante als rics vinyars, de les riques terres llemosines, de les muntanyes d'Auvèrnia, del Rose perfumat d'En Mistral.

Antics combatents dels Països d'Oc, veniu amb nosaltres. Teniu interessos a defensar. La post-guerra ens dispersà; l'unió es féu poc i malament entre els agrupaments en els quals aparegueren tendències divergents. Aquesta unió total, l'amor de la *Pàtria meridional* la pogué realitzar. Si ens agrupem, amb la fortalesa del nombre sabrem expressar i afirmar millor nostres reivindicacions i fer-les triomfar. Sabrem obtenir justícia plena i completa en ço que es refereix a les pensions en particular i tots els punts delicats que una defensa insuficient deixa en mans d'una administració indiferent.

Antics combatents, Associacions de Combatents, de Mutilats, de Presoners, de Vidues, d'Orfens i d'Ascendents de víctimes de la guerra, escolteu nostra crida i veniu a constituir al si de la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., sense perjudici de vostres associacions respecti-

ves, la *Comissió de Defensa dels Antics Combatents dels Països d'Oc*.

El Comitè Director de la Lliga de la Pàtria Meridional, F. P. O.

LLETRA ALS BANQUERS

Sota la pressió de les necessitats, el moviment començat abans de la guerra a favor d'una ampla descentralització, ha pres, durant aquests darrers anys, una extensió considerable que res d'ací avant no podrà aturar.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., acaba d'ésser creada per a estudiar els mitjans de defensa dels drets i els interessos dels individus i de les Corporacions del País d'Oc.

La centralització financiera representada per les Societats de crèdit de múltiples sucursals, limita el camp d'acció de les Banques privades a algunes localitats o a una regió. El comerç local es troba privat, per això mateix, d'avantatges seriosos.

Fem una crida a tots els banquers de Provença, d'Auvèrnia, del Llenguadoc, de la Guiana, de Gasconya, del Lemosí... etc., i els convidem a trobar-se i estudiar conjuntament els mitjans capaços d'evitar el perill que els amenaça a ells i a tot el Migjorn.

Us agrairiem que ens féssiu conèixer el vostre parer i us preguem d'adherir-vos a la *Lliga de*

reivindicacions prop dels Poders públics per tots els mitjans possibles.

Si aquestes idees responen als vostres sentiments personals, ajudeu-nos mitjançant la vostra adhesió i també mitjançant els vostres socorsos materials. Acolliu favorablement la nostra demanda de subvenció que necessita el començament de la nostra obra, per tal que la nostra acció sigui eficaç.

Veniu amb nosaltres per a una més gran llibertat política, per a una renaixença intel·lectual, per a una prosperitat econòmica veritable.

El Comitè Director de la Lliga de la Pàtria Meridional, F. P. O.

LLETRA ALS ANTICS COMBATENTS

Els polítics adalatsats de reelecció tenen el costum de llançar discretament floretes de patriotisme local en mig de llurs discursos. Però els esperits que no se satisfan dels mots, saben que, una reforma federalista, és altra cosa que un pretext per una sonora i vana eloqüència.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., ha estat creada per a operar una reforma en vistes a una més gran llibertat i a una més gran justícia, en el règim de les Províncies i de les Corporacions. El problema d'una organització federalista pot semblar difícil als esperits inadvertits;

però, s'esclareix de seguida si el col·loquem en un punt de vista intel·lectual, en un punt de vista històric, o en un punt de vista de la raça.

Hi ha un fet innegable: l'existència d'un conjunt d'elements que constitueixen la *Comunitat occitana*, la *Pàtria meridional*, que, tot essent dins el marc francès és així mateix distint per la història, els costums i la llengua.

Un sentiment més profund que la voluntat d'una reforma més o menys vagament regionalista ens anima: és la nostra fe en aquesta *Pàtria meridional*. Per a molts d'entre nosaltres, la guerra la veié nàixer, o més aviat desvetllar-se per tal com ella s'havia endormiscat en l'agradable amor de la seva llengua, de les seves cançons, de les seves noies, del seu cel. La guerra ens desvetllà asprament la consciència de la nostra raça.

Els soldats del Migjorn anaren a batre's i a morir a les planes del Nord, per la França i l'emancipació dels pobles. És inútil de recordar les innobles campanyes de calúmnia de les quals foren víctimes els vostres regiments; hi sabéreu respondre, puix que ningú no hi havia qualificat per a donar-vos lliçons de coratge. Però, més fortament, més dolorosament aimàreu vostre País d'Oc, i continuàreu amb més

RAMBLA DE LES FLORS, NÚM. 31
(DINS EL PASSATGE DE LA VIRREINA)

BARCELONA

AMICS DEL LLIBRE OCCITÀ

BELL ASSORTIT DE LLIBRES EN LLENGUA OCCITÀNICA. EN VENDA LES MÉS RECENTS NOVETATS.

**BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ
A "OC"**

Subscribiu-me per tot l'any 1928 a la Revista quinzenal OC, portaveu de la literatura occitana.

ABONAMENT: UN ANY, PTES. 7.50

ADREÇA (ben clara)

Senyor

Carrer

Població

Nota. Retalleu aquest BUTLLETÍ i envieu-lo a la LLIBRERIA AMERICANA.

la *Pàtria Meridional*, F. P. O., amb el fi de constituir en el seu si un *Comitè de Defensa* de la vostra Corporació.

A la vostra honor aparellats.

LLETRA ALS INSPECTORS
(Ensenyament primari)

Senyor Inspector:

Us preguem de prendre coneixença, si us plau, de la circular adjunta, destinada als membres de l'Ensenyament de les nostres regions.

Qualsevulla que sia vostre país d'origen, o la vostra opinió en la matèria, ens permetem de cridar vostra atenció sobre el nombre i la qualitat dels membres del nostre Comitè d'acció i sobre la urgència del problema que volem resoldre.

A despit de les persecucions de les quals fou objecte, la Llengua d'Oc ha romàs l'idioma habitual de les poblacions de quasi la meitat de la França. Fa més de mig segle, que aquestes poblacions han après, de mica en mica, que llur parlar no és un vil patuès, ans bé una llengua dotada d'una rica literatura.

Tot amb tot, però, a conseqüència d'habituds preses sota règims d'una altra edat, l'Escola continua negant o combatent aquesta realitat ben viva. Això constitueix com una opressió indigna d'una nació lliure. L'hos-

tilitat de l'Escola contra la Llengua d'Oc, irrita els meridionals conscients el nombre dels quals creix cada dia amb la difusió de la veritat històrica.

Cal doncs, sancionar tot seguit, mitjançant el bilingüisme escolar oficial, el bilingüisme de fet que regna al País d'Oc.

Tothom s'hi trobarà millor. En col·laborar en lloc d'excloure's, totes dues llengües seran més estimades i millor sabudes amb la satisfacció de tothom.

Vostra situació us dona en aquesta empresa, un paper de primer pla. Vostres subordinats esperen vostres directives; s'hi conformaran. Així, doncs, sol·licitem, no pas la vostra neutralitat benivolent, sinó que, si sou un veritable Fill de la Terra d'Oc, de naixença o d'adopció, trameu la vostra adhesió formal; estarem contents de poder-vos inscriure al costat dels senyors Gal, E. Brémond, Hustache, i Rubiès.

Accepteu, senyor Inspector, els nostres saluts.

LLETRA ALS SINDICATS OBRERS

Creiem un deure el comunicar-vos la fundació de la *Lliga de la Pàtria meridional*, F.O.P., creada per a defensar els drets i els interessos dels individus i de les Corporacions dels Països d'Oc.

No podeu desinteressar-vos del programa que fa seu. La *Lliga*

LLIBRERIA VERDAGUER

A. DOMENECH. S. EN C.

RAMBLA DEL CENTRE, 5. TELÈFON A 3868.

FONS ESPECIAL D'OBRES CATALANES I REFERENTS A CATALUNYA.

GRAN "STOCK" D'OBRES CIENTÍFIQUES I ARTÍSTIQUES, ESPANYOLES I ESTRANGERES

SUBSCRIPCIONS I ENQUADERNACIONS

BARCELONA

MOSCATELL I MALVASIA

B. CARBONELL I BATLLE

QUAN HAGIU DE FER UN PRESENT PENSEU EN L'EXQUISIDA OFRENA D'UNA CAIXA DE 12 AMPOLLES GRANS O UNA DE 24 MITGES AMPOLLES D'AQUESTS FAMOSOS VINS DE SITGES.

TELÈFONS : 91 62. APARTAT POSTAL, 25

SITGES

de la *Pàtria meridional*, F. P. O., accepta la doctrina federalista, de la qual vol fer beneficiar els Països d'Oc.

Hom ha dit del federalisme, que era un problema de llibertat col·lectiva. Gosem dir que el federalisme aporta a la Societat la solució més lògica que permetrà d'atènyer una justícia més gran.

Ha estat dit no fa pas gaire «la qüestió federalista i la qüestió obrera no han d'ignorar-se. Hi ha una confusió de principi en creure que són incompatibles. La una i l'altra són aspectes de la Llibertat. El dret polític pot ésser definit com l'esforç d'incorporació de l'individu a la Humanitat amb el mínim de renunciament a la llibertat. Tota la qüestió consisteix a resoldre la naturalesa dels organismes mitjancers. L'individu, en afirmar la seva personalitat, aspira a diferenciar-se. Però la llei social imposa l'assimilació. El país és el punt on se troben aquests dos corrents oposats: l'assimilació humana o universal, i l'individualisme».

La doctrina federalista té, fonamentalment, compte d'aquest fet i concep la societat en funció d'aquest fet. Organitza els nuclis col·lectius en llur marc corporatiu sobre llur terrer; aquest és el seu fi en quant la defensa útil dels interessos dels individus

ha de nàixer de la federació d'aquests nuclis col·lectius.

Es tracta de definir aquests nuclis col·lectius. La *Lliga de la Pàtria d'Oc*, eixampla la seva acció, tot constituint la *comunitat occitana*, que, tot i pertànyer a l'Estat francès, és, però, distinta per la història, pels costums i per la llengua.

Es dins aquest marc de la *comunitat occitana* que treballarà la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O.

El senyal distintiu de la *comunitat occitana*, és la llengua. Recordeu amb Bebel que *la vida i l'evolució d'un poble només es poden desenrotllar damunt la base de llur completa llibertat i independència, per mitjà de la llengua materna*.

La Llengua i també els costums, les condicions de vida, les contingències econòmiques que diferencien els treballadors dels Països d'Oc dels de les altres regions franceses, i que creen drets i interessos particulars.

És per a la defensa d'aquests drets i interessos particulars que la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., ha estat fundada.

Veniu-hi. Veniu a constituir al seu si el *Comitè de defensa* dels treballadors dels Països d'Oc. Karl Marx llança el crit: *¡Treballadors de tot el món, uniu-vos!* Nosaltres vos diem: *¡Uniu-vos!* però abans organitzeu-vos a casa vostra!

LOS SERVICIS QUE VOLT VOS RENDRE OCCITANIA

6. PASSAGE VERDEAU, PARÍS, 9.^e
7. RUE OZENNE, TOLOSA
393, RUE PARADÍS, MARSELLA

LA GRANDA LIBRERIA DEL MÓN OCCITAN

- 1.º IMPRIMAR E PUBLICAR LAS OBRAS
DELS AUTORS D'HISTORIA, GEOGRAFIA, LI-
TERATURA E LENGA D'OC.
- 2.º PROCURAR TOTOS OBRAS DE TOTS AU-
TORS E EDITORS OCCITANS.
- 3.º COMPRAR TOTS LIBROS E BIBLIOTHE-
CAS EN FRANCÈS E EN OCCITAN.
- 4.º ENVOIAR GRACIOSAMENTE SOS CATA-
LOGOS.

E. H. GUITARD

ARCHIVISTO-PALEOGRAFO, DIRECTOR D'OCCITANIA

EN SUBSCRIPCIÓ (DE 150 A 1250 FR.) A OCCITANIA

"NOËL EN PROVENCE"

TEXT D'ARNAUD D'AGNEL ET L. DOR. DIBUIXOS DE DELLEPIANE
MAGNIFIC IN. 4.º DE 300 P. IL·LUSTRAT EN NEGRE I COLORS

sa directors parisencs evidentment massa parisianitzats. Cal esperar de no veure més nostres societats o nostres atletes desdenyats per un poder central més envejós que curós de l'Esport francès. No s'ha d'esdevenir més que dos grans equips meridionals de Rugby es disputin la final del campionat de França a París davant un públic escàs, fred, sinó hostil; l'esport ha esdevingut entre nosaltres un generador d'entusiasme. Es amb aquest entusiasme que us demanem de venir amb nosaltres. Cal que al si de la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., els esportius siguin representats per un Comité de Defensa dels Esports del Migjorn.

Comptem amb vosaltres; veniu a defensar vostres drets i vostres interessos.

LETRA ALS EDITORS

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., inscriu al seu programa la defensa de la Llengua i de la Literatura occitanes.

Els dos manifestos adjunts als intel·lectuals i als membres de l'Ensenyament, vos diran quins mètodes la Lliga emprará per atènyer sos fins.

La Lliga fa una crida a totes les forces dels països d'Oc.

L'edició occitana no existeix, matada en l'ànima per les grans firmes parisencs. Hi ha hagut i hi ha entre nosaltres algunes

cases que lluiten isoladament per a l'honor de l'edició provincial. Però, fins ara, cap no ha pogut triomfar francament.

Cal que això acabi. Tenim el dret de posseir cases d'edicions dignes dels nostres escriptors, dignes de les obres de nostra renaixença, dignes de nostre públic.

La *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., acaba d'ésser fundada per a obrar. Durà sos esforços, molt particularment sobre aquest punt essencial. Us convida, doncs, a constituir al seu si una *Comissió professional de l'Edició* per a l'estudi dels mitjans a prendre per a lluitar contra l'edició parisenca. La Lliga us aporta el seu concurs decidit.

Des d'ara, posa en estudi l'organització, a Tolosa, en juliol 1924, amb motiu de l'Exposició Internacional, d'una Exposició-Fira del Llibre Occità, per a la qual els crèdits necessaris són obtinguts, i on uns stands luxosament endegats seran posats gratuïtament a la vostra disposició.

Aquesta primera manifestació —tota nova— de la qual vós en copsareu la importància, serà un mitjà de fer l'inventari de vostres forces i de conèixer vostres possibilitats.

Veniu amb nosaltres.

El Comité Director.

J. SOLER, IMPRESSOR, VILANOVA

La *Lliga de la Pàtria Meridional*, F. P. O., que no està adherida a cap partit polític, no desitja sinó la prosperitat del poble occità i inscriu la solució de la crisi obrera davant el seu programa.

El Comité Director de la
Lliga de la Pàtria Meridional, F. P. O.

LETRA ALS ESPORTIUS

El regionalisme és de moda. Però aquest regionalisme que prediquen els grans diaris i els hòmens polítics afanyosos de guanyar unes eleccions, els directors de casinos i dels sindicats d'iniciativa... massa comercials, és ben poc seriós; més sincer, però tampoc constructor, és aquell altre regionalisme que viu només de concepcions idealistes, de teories de vegades remarcables, que inspira teòricament tots els grans projectes de reforma econòmica, política i administrativa, que mai no realitzarà una França hipercentralitzada. El regionalisme no és sinó un mot: cal voler fer-ne una realitat.

Es amb aquesta voluntat que acaba d'ésser fundada la *Lliga de la Pàtria meridional*, F. P. O., per a emprendre una acció metòdica i realitzadora. Nostra crida al poble meridional s'adreça a tots els esportius, en particular, sabran comprendre-la, les assemblees esportives han ensenyat millor que tots els altres agrupaments d'in-

dividus a fer-se una ànima col·lectiva. Al voltant d'un equip de Rugby o de Futbol, d'un vuit de bogadors, d'un pelotari, d'un color-ciclista, d'un atleta, d'un jugador de botxes o de tabalet, la ciutat ha sentit vibrar la seva ànima adormida. En les lluites lleials de ciutat a ciutat, havem après d'estimar millor el terror; i, quan encontres internacionals han estat disputats en el nostre Migjorn, multituds enormes tingueren clarament i bellament consciència de llur raça, d'aquesta raça mediterrània, hereva dels grecs i dels llatins, d'aquesta raça a qui li toca de reprendre el culte de la Bellesa en la claror; i la Terra d'Oc veié sorgir els campions.

Els esportius meridionals han de realitzar-se del tot. Han asegnalat amb llur empremta els jocs d'importació nòrdica. Cal ara que s'esforcin per separar les tendències de vegades confoses; i quan hauran, com Nietzsche volia fer de la música, mediterranyitzat l'esport, podran a la vegada, com féu la Grècia a darreries del segle passat, reivindicar per a la nostra Pàtria meridional l'honor de la celebració dels Jocs Olímpics.

Però per això cal immediatament d'exigir al si de les grans Federacions, una llibertat més gran, si no és una total i sana justícia que atorguin a llur gui-

BOMBONES "FIRM"

MARCA REGISTRADA SISTEMA PATENTAT

ÉS L'ENVASE MÈSMODERN PER A LÍQUIDS,
INSUPERABLE EN PRESENTACIÓ I EN SE-
GURETAT · ADMÈS SENSE RESERVA PER
LES COMPANYIES DE FERROCARRILS · EL
PREFERIT DELS EXPORTADORS I L'ADOP-
TAT SOBRETOT PER A VINS DESTINATS A
SUD-AMÈRICA · EN RECOMAN UNA PROVA.

ISIDRE P. PALMADA

BOU DE SANT PERE, 13

BARCELONA

FILLS D'ESTEVE BACHS, S. L.

PAPERS, CARTRONS I LLURS ANEXOS
FÀBRICA A SANT JOAN D'ESPI

MAGATZEMS, TALLERS DE MANIPULACIÓ
I DESPATX, CARRER DE TALLERS, 22

APARTAT POSTAL, 165

ADREÇA TELEGRÀFICA I TELEFÒNICA:
BACHISPAPEL, BARCELONA

TELÈFONS :
VENDA, A 987. · OFICINES, A 2130. · FÀBRICA,
12 DE SANT FELIU DE LLOBREGAT

BARCELONA

A. BOU

COMISSIONS I REPRESENTACIONS
CORREDOR COL·LEGIAT

CÀPSULES PER A BOTELLES (ESPECIALITAT EN LES
DE XAMPANYS). · FUNDES DE PALLA. · ESTANYS I
ALUMINIS EN FULLES I PLANXES. · BOTELLES I
GARRAFONS. · VINS GENEROSOS I LICORS. · TA-
RONJADA NATURAL GARANTITZADA. · AGENT DE
LA CASA TALENS I FERRER, DE CARCAGENT, ETC., ETC.

DIRECCIÓ TELEGRÀFICA: BOUMETAL
CLAU A. B. C. 5.^a EDICIÓ MILLORADA

TELÈFON G 1293

NÀPOLS, 270

BARCELONA

JAUMANDREU I LLIBRE

FÀBRICA DE CINTES DE SEDA,
FIL I COTÓ

SUCCESSOR DE FRANCESC PALÀ

CASA FUNDADA L'ANY 1840

APARTAT POSTAL, 613

TELÈFON A 323

RIERETA, 24

BARCELONA

JOAQUIM PARÉS

FABRICANT
I EXPORTADOR DE TAPS
DE SURO I DE FUSTA

(GIRONA)

PALAFRUGELL

“ADUANAL MASÓ & PUJOL”, S. A.

AGENTS EMBARCADORS

D U A N E S

CASA FUNDADA EN 1868

TELÈFON A 7 8 5

ADREÇA TELEGRÀFICA:

M A S O B O R I

PLAÇA DEL PALAU, 11

B A R C E L O N A

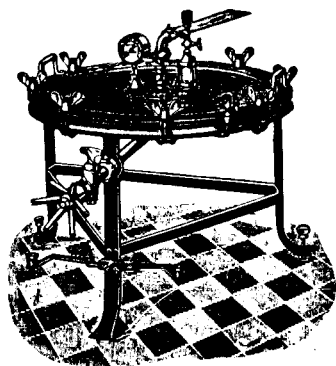
Theo & Geo Seitz, S. L.

SEITZ-WERKE

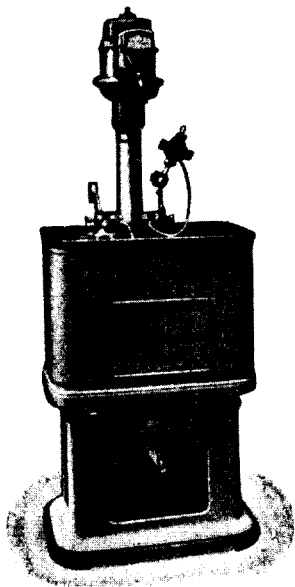
APARELLS “SEITZ” PER A VI, LICORS, OLIS, AIGUA, ETC.
FILTRES. BOMBES. MÀQUINES PEL LAVATGE D'AMPOLLES.

PROVENZA, 295

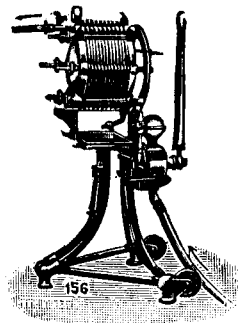
B A R C E L O N A

FILTRE SEITZ “COMETA”
PER A EMBOTELLAR

MÀQUINA SEITZ “POLFRAM”
PEL LAVATGE D'AMPOLLES

FILTRE ESTERILITZADOR
SEITZ. E.K.
PER A ESTERILITZAR PER VIA
FREDA VINS ENSUCRATS, MOS-
TOS DE RAIM, DE POMES, ETC.

FÀBRICA
DE TAPS DE SURO

DE

LLUIS CASSÀ
CASADEMUNT

TOTA MENA DE CLASSES I CALIBRES

CASSÀ DE LA SELVA
(GIRONA)

LABORATORI I PRO-
DUCTES FARMACÈUTICS

DE

JOAN BATLLE
MIQUELERENA

TELÈFON G 6430 MAJOR, 51

BARCELONA
(SARRIÀ)

CONSTRUCTOR
EN FUSTA

FORCADA

SARRIÀ
BARCELONA

MOBLES. DECORACIÓ
INSTAL·LACIONS

RAIMOND
VAYREDA

DIPUTACIÓ, 111
BARCELONA

PER A FESTES
VI MOSCATELL SELECTÍSSIM
“VÍDUA DE ROBERT”

EL PREFERIT EN ELS MERCATS AMERICANS

MOSTRES SOBRE DEMANDA

DE VENDA ACÍ EN TOTS ELS COLMADOS

CASA FUNDADA L'ANY 1870
SITGES

RAMON SUNYER

JOIER

CASA FUNDADA EN 1835

OBRADORS I DESPATX: CORTS CATALANES. 660

TELÈFON: S. P. 813

BARCELONA

La Impremta Occitana a Samatan (Comminges-Gers).— Dibuíx a la ploma de P. Mesplé.

OC ORGUE BILÍNGÜE D'ACCIÓ OCCITANA, D'INFORMACIÓ LITERÀRIA I ARTÍSTICA. SÍNTESE DE L'ACTIVITAT LITERÀRIA DELS PAÏSOS D'OC : AUVÈRNIA, CATALUNYA, GASCUNYA, LLENGUA-DOC, LLEMOUSÍ, PROVENÇA.

«És encoratjadora la lectura del diari tolosenc OC. Havem tingut ocasió de referir nos-hi d'altres vegades i ens plau de fer-ho novament. Els nostres lectors saben que OC és l'orgue dels països qui componen l'ample territori lingüístic conegut sota el nom d'Occitània i que comprèn diversos dialectes qui tenen un lligam comú... No solament llegim amb gust aquest estorç literari qui cerca un denominador comú per a un marsellès i un valencià, un barceloní i un tolosenc, un mallorquí i un gascó, ans encara ens complaem en la seva lectura i ens hi delectem. Creiem que la nostra fulla d'informació literària no és pas precisament LES NOUVELLES LITTÉRAIRES, LA GACETA LITERARIA, LA FIERA LETTERARIA o el suplement del TIMES, ans bé aquesta petita fulla de Tolosa qui ens porta l'eco avellutat de mil veus qui tant s'assemblen a la nostra.»

(J. V. Foix a LA PUBLICITAT, de Barcelona, el 22 de maig de 1927.)

«És per OC que estem ben informats sobre el pensament qui s'expressa en llengua d'OC i d'una manera general sobre tot el moviment intel·lectual que ocupa els esperits entre el Loire i els Pireneus.»

(Els VOLONTAIRES de «La Volonté», de Paris)

ABONAMENT : UN ANY, UNIÓ POSTAL : 25 FRANCS.

Per a Catalunya (amb València i Balears) els abonaments i la publicitat són rebuts per la Llibreria Americana, a Barcelona, Rambla de les Flors, 31.

ALMANAC OCCITÀ

ORGUE ANUAL DE PROPAGANDA OCCITANA, QUE PUBLICA TEXTOS INÈDITS DELS MILLORS ESCRITORS OCCITANS.

«De Clarmont a Malhorca e d'Alpas a Medoc —pertot on rebombís lo preclar parlar d'OC.»

Antonin Perbosc

«Aquest recull resum tot el moviment literari de les diverses regions de llengua d'OC durant l'any passat.»

(PARIS-PROVENCE) Josep Loubet.

«Cada any ha estat com un metall alliberat més i més de la vera ganga. Heu-vos-lo ací vibrant i sec, recopilador febrós de totes les activitats de les terres d'OC.»

(LA PUBLICITAT) Tomàs Garcés.

L'Almanac Occità on, amb una voluntat admirable, és traçat l'esquema de la perspectiva literària i espiritual dels descendents dels trobadors.»

(LA VEU DE CATALUNYA) Octavi Saltor.

L'EDITORIAL OCCITAN

es proposa de publicar obres susceptibles de contribuir a la renaixença occitana i prenare totes les mesures útils per al desenvolupament de la cultura occitana.

OC, l'ALMANAC OCCITÀ i les edicions de l'EDITORIAL OCCITAN es troben en dipòsit permanent, per a Catalunya, a la Llibreria Americana, Rambla de les Flors, 31. Director de la Llibreria : En Joan Vinyes.

DIRECTOR DE L'EDITORIAL OCCITAN : ISMAEL GIRARD,
VIL·LA PEYRAT, CAMÍ DE L'ESPINET. TOLOSA. FRANÇA.

«LA CIUTAT I LA CASA»
DIRECTOR: RAFAEL BENET
PLAÇA DE CATALUNYA, 17
BARCELONA

«CIÈNCIA»
PUBLICACIÓ MENSUAL
PLAÇA DE CATALUNYA, 17
BARCELONA

«REVISTA MUSICAL CATALANA»
P. DE LA M. C. ARTA DE SANT PERE
BARCELONA

«ARTS I BELLS OFICIS»
PIETAT, 4
BARCELONA

«LA NOSTRA TERRA»
ÒRGAN DE LES LLETRES BALEARS
MALLORCA

«EN PATUFET»
«VIROLET»
PERIÒDICS PER A INFANTS
EDITORIAL BAGUNYÀ
BARCELONA

**«TAULA DE LLETRES
VALENCIANES»**
DIRECTOR: NAVARRO-BORRÀS
VALÈNCIA

“l'amic de les arts”

**publicarà aviat un número
dedicat a la jove poesia,
a la jove pintura, a la
nova cultura andalusa.**

GALERIES
LAYETANES

GRANVIA, 613. TELÈFON A-4902

EXPOSICIONS D'ART MODERNA

TAPICERIES, MOBLES, CRISTALLS,
DECORACIÓ

LLIBRERIA

BARCELONA

ESTUDI
ARENYES

CORTS CATALANES, 670

FOTOGRAFIA D'ART

EXPOSICIONS DE PINTURA I ESCUL-
TURA CONTEMPORÀNIES I D'ARTS
APLICADES

ANTIGUITATS

BARCELONA

"LA LIBRAIRIE
FRANÇAISE"

RAMBLA DEL CENTRE, 8 i 10

ÉS LA LLIBRERIA MÉS GRAN DE
BARCELONA

TENIM EL MÉS ABUNDÓS ASSORTIT EN LLI-
BRES ANGELOS, FRANCESOS, ESPANYOLS,
ITALIANS, ETC.

DARRERES NOVETATS CATALANES

BARCELONA

ESTABLIMENTS
MARAGALL
SALA PARÉS

PETRITXOL, 5

TELÈFON 3523 A

EXPOSICIONS D'ART

OBJECTES D'ART

LLIBRERIA

BARCELONA